

"Slovenský národ potrebuje podporu. My, deti slovenského rodu, zaviazaní sme o-betovať pre náš ubiedený národ." — Dp. Štefan Furdek

# Jednota

KATOLICKÝ TÝŽDENÍK

"Anno Domini MCMXCVI. The year of our Lord one thousand nine hundred and ninety six."

ÚRADNÝ ORGÁN PRVEJ KATOLÍCKEJ SLOVENSKEJ JEDNOTY V SPOJENÝCH ŠTÁTOCH AMERICKÝCH

ROČNÍK (VOL.) LXX.

MIDDLETOWN, PA., V STREDU (WEDNESDAY), 31. AUGUSTA 1960

ČÍSLO (NO.) 3609

## 70 ROKOV PRVEJ KATOLÍCKEJ SLOVENSKEJ JEDNOTY

PRÍLOHA: TAJOMNÍK

70 rokov minulo, keď sa založila Prvá Katolícka Slovenská Jednota v meste Cleveland, Ohio.

Prvá konvencia bola 4. septembra 1890. Na nej boli prítomní:

Rev. E. Gelhof zo Streator, Ill.  
Ján Prokopovič z Olyphant, Pa.  
Martin Šlanina z Allegheny City, Pa.  
Ján Bakoš z Pittsburgh, Pa.  
J. A. Pilek z Wilkes-Barre, Pa.  
Rev. Štefan Furdek, z Cleveland, Ohio  
Juraj Onda z Cleveland, Ohio  
Jakub Grus z Cleveland, Ohio  
A. Šotík z Cleveland, Ohio  
Rev. J. Martvoš z Cleveland, Ohio.

Tieto mená si zaslúžia byť zapísané v dejinách všetkých národov amerických, lebo dali základ nielen PRVEJ KATOLÍCKEJ SLOVENSKEJ JEDNOTE, najväčšej to slovenskej organizácie v Amerike, ktorá počíta blízko 103 tisíc členov, ale dali základ tiež jednej z amerických ustanovizní, ktorá pomohla robiť Ameriku takou, ako je dnes, najmožnejšiu, najdobročinnejšiu, najblahožitejšiu krajinu na svete.

Pamätajme všetci, Amerika nie je krajina jednotlivcov, ale je krajina spoločnosti, čo znamená mnohých spoločne pracujúcich, ktorých prácou sa umožňuje blahobyt. Uznáme, že je holou nemožnosťou, aby pracujúci jednotlivci započali milión dolárov, ale pracujúci v spoločnosti do-cieľu až miliardy, ktoré idú zo spoločnej práce a v prospech národa.

Píšme to preto, aby sme pochopili, čo znamená spoločná práca. Keď bola prvá konvencia KJ, zastúpené spoločne mali spoločne 320 členov, v kase veľká nula. Ale vtedy medzi inými prijali stanovy, z ktorých vám tu predložím niekoľko riadkov:

"Povinní sú jej členovia (totožité KJ) čo dani a potom nábožných predkov a čo veru údivia jednej a tej istej kresťanskej-katolíckej Cirkvi udržiavať a upevňovať sa v tejto svätej viere a tak zaslať si blaho večné.

"Konečne ale, čo zdarní synovia slovenského národa, prstovať po otcov zdedenú slovenskú reč a národnosť, udržiavať ju pre ďalšie pokolenia a tak hodným sa stať predkov svojich a tiež zároveň stať sa americkými občanmi."

Je to len niekoľko slov, ale veľmi bohaté. Znamenali a znamenajú i dnes trojku života slovenského muža, a to pracovať spoločne za svoju katolícku vieru; najdrahšie, čo človek vlastní v súhrne pokaja svojej myseľ; pracovať za svoj slovenský národ, aby človek čítil otca a matku svoju, ako sa to tisíce rokov predpisuje, ak chceme dlho žiť; byť americkými občanmi, aby sme chránili základ slobody, lebo načo má človek žiť, ak nemá slobodu myseľ, slobodu modliť sa, ako sa dobre uzná, slobodu vychovávať svoju rodinu pre večné blaho.

Áno, zakladatelia KJ boli mužovia božskými, úprimne zmýšľajúcimi, preto Boh žehnal ich prácu, a to tak, že dal Jednote tisíce spolkových čestných úradníkov, ktorí úprimne za svoju Jednotu pracovali a pracujú. Jednota doteraz vyplácala vdovám a sirotám a na dobročinné ciele vyšľa 50 miliónov dolárov. A Boh žehnal, takže v pokladnici je na-priek tým výplátam okolo \$25,000,000.00. Jednota sa usi-luje svoje členstvo prarievdať nielen v tom, aby boli dobrí katolíci, aby boli dobrí Slováci, aby boli dobrými americkými a kanadskými občanmi, ale aj v tom, aby pre blaho svojich rodín, keď zomru ako členovia, nechali čim viac poistenosti, lebo pamätajte, že nielen slovom človek sa živil, ale tiež chlebom a aby si mohol kúpiť chlieb, na to sú potrebné doláre. Členstvo v Jednote má dnes asi 98 miliónov dolárov poistenosti.

Teda od 4. septembra 1890 Jednota ďaleko zašla. Všetky skutky ťažko v jednom článku vymenovať. Treba na (Pokračovanie na strane 3.)

## PROGRAM OSLAVY SEDEMDESIATKY IKSJ V CLEVELANDE

Oslava sa začne v nedeľu 4. septembra o 11. hodine pontifikálnou sv. omšou v kostole sv. Benedikta. Celebruje a ká-že osv. Teodor Kojl, O.S.B., opát kláštora sv. Andreja-Svorada.

O 12.30 hodine napoludnia je banket v osadnej hale a týmto programom:

1. Privítanie — Štefan Kan-dra, predseda alávnosti.
2. Modlitba predriekne dp. Michal Jaško, O.S.B., správca osady sv. Benedikta a du-chovný okresu Štefan Furdek.
3. Hymna Star Spangled Banner — spievajú všetci prítomní pod vedením Juraja M. Lukáča.
4. Za Okres privíta jeho predseda Jozef Kľučár.
5. Program prevzeme ob-radník Andrej G. Putka.
6. Prejav — osv. Teodor Kojl, O.S.B., opát kláštora sv. Andreja-Svorada.
7. Prejav — osv. Teodor Kojl, O.S.B., opát kláštora sv. Andreja-Svorada.
8. Pozdrav — osv. Teodor Kojl, O.S.B., opát kláštora sv. Andreja-Svorada.
9. Predstavenie hlavných ú-radníkov KJ, okresných ú-radníkov a hostí.
10. Pozdrav — osv. Teodor Kojl, O.S.B., opát kláštora sv. Andreja-Svorada.
11. Jednota a katolícka ak-cia (anglicky) — osv. Teodor Kojl, O.S.B., opát kláštora sv. Andreja-Svorada.
12. Odovzdanie Furdekovej odmeny — Jozef Kľučár.
13. Jednota a jej vzrast, jej finančný stav a rozličná čin-nosť — Michal J. Vargovič, hl. predseda KJ.
14. Dakovná modlitba — dp. Michal Jaško, O.S.B.
15. Hymna Hej, Slováci!

Čo najdecejšie pozývame všetkých jednotárov a Slovákov z Clevelandu a okoli.

Úrad okresu  
Rev. Štefan Furdek

## Jednotári v Bielom Dome

Národná Svätynia Neposkvrneného Počatia ozývala sa slovenským spevom — Za \$600,000.00 nového poiste-nia — Prezident Eisenhower a podpredzident Nixon po-zdravujú jubilojujú IKSJ — Krásna oslava sedemdesiatky KJ a storočnice Juraja Ondu

Washington, D. C. — "Kto by len bol myslel pred 70 rokmi, keď nám dp. Štefan Furdek založil IKSJ, že prideme oslavovať sam do hlavného mesta Spojených Štátov, ktoré je dnes i hlavným mestom slobodného sveta, že sa zhromaždíme v tomto nádhernom chráme Božom, v Národnej Svätyni a že sa tu budeme v roku 1960 modliť a spievať v našej ľudovo-verejnej materšine?"

Tak položil otázku osv. Teodor Kojl, O.S.B., v nedeľu 28. augusta. A načasť bodu nad tým rozmyšľal. Veď to vec nevidaná, ale predsa pravdivá: Jednotári si do Washingtonu oslavia jubileum Jednoty a jej prvého predsedu. A oslavovali dôstojne a veľkolepe.

Príchod pracovníkov

Oslavy sa začali vo štvrtok 25. augusta príchodom pracovníkov z KJ a jej MO do hotela Sheraton Park. Nádherné to budovisko. Jeden azda z dvoch najkrajších hotelov nielen vo Washingtonu, ale vôbec v Amerike. Celý la-byrint je to, mesto samo o se-be. Nuž, aj to je sila našej KJ, keď si môže dovoliť porvať desiatky svojich najlepších a najodanejších pracovníkov do takého hotela a tam im preukázať úctu a vykonanú prácu.

Stalo sa. Prišlo vyše 80 bratov a sestier, čo usilovne kam-paňovali. Prišli zo všetkých kútov Spojených Štátov a z Kanady. Videli sme starších, ale viac mladších i mladých. A priviedli skoro všetci svoje manželky i celé rodiny, takže nás tu bolo už na začiatku do 300. A v nedeľu pribudli ďal-ší, ktorí ochotne prišli vziať vďaka Pánu Bohu za veľkú milosť, že sme sa dožili sedemdesiatky KJ.

\$600,000.00 poistenia

Po víťanoch prišlo k práci. Predstavenie, vysvetlenie i niektorých vecí, čo sa týkajú práce v rámci KJ a jej MO. Nehovorili iba hlavní úradníci, ale i mnohí delegáti a vcelku to vyznelo ako malá konvencia. I bola to dobrá prí-prava na konvenciu. Sledovali sme bratov a sestry z Pitts-burghu, ako si všíkali, čo sa hovorí a ako sa veci prevetru-vajú. Iste si to vzah k ardu, aby sa im ľahšie pripravila konvencia, ktorá bude na rok u nich.

A keď v piatok prišiel rad, aby sa bratia a sestry preuká-zali najnovším výkazom prá-ce, nuž br. hlavný predseda M. J. Vargovič a br. hlavný tajomník Ján Sabol i všetci ostatní boli veľmi prekvape-ní a nadradovaní, lebo prišlo od našich pracovníkov až za \$600,000.00 nového poistenia. Nuž vrel ďakovali naši bratia hl. úradníci a iste v duchu ďakuje týmto usilovným jed-notárom každý spolk a kaž-dý člen, že konajú takú užitočnú prácu, ktorá je najlep-ším príspevkom k našim osla-vám. Pán Boh zaplať a daj chuť do ďalšej práce.

V Bielom Dome

V piatok popoludní šli naši pracovníci na túru po sláv-

Pri sedemdesiatke I. K. S. J. myslíme v prvom rade na veľké dobro-denie Duže, ktoré sme dostali v osobe zaklada-teľa KJ dp. Štefana Fur-deka, ktorého 105. narodeniny pripadajú na 2. septembra. Teda len dva dni pred sedemdesiatkou KJ oslavujeme Furdeko-vu výročie.

Oslavujeme dôstojne. Myslíme na Furdeka, modlíme sa za jeho duševnú spásu, budme furdekovecami v pravom slova zmysle, to jest bud-me dobrými jednotármi, katolíckmi, Američkami a Slováckmi. To naša svätá povinnosť. A keď ju splníme, dohra oslávime Furdeko-vu narodeniny aj sedemdesiatku I. K. S. J., najkrajšie to dieťa Fur-dekovo.



### Okres sv. Cyrila a Metoda bude oslavovať

Oznamujeme, že okres sv. Cyrila a Metoda v okolicach Scranton, Wilkes-Barre a Binghamton oslavia sedemdesiatku IKSJ a storočnicu jej prvého predsedu Juraja Ondu 18. októbra v hoteli Casady, Scranton, Pa. Program ozná-míme včas. Hlásťte sa už teraz o letky u spolkových úradníkov.

Úrad okresu

### Dp. Thomas farárom

Dorvedáme sa, že dp. Jozef M. Thomas, rodák z Cata-sauquy, Pa., a syn br. Jána Thomasa, stal sa duchovným správcem (parochi) Neposkvr-ného Počatia v Denton, Tex-as, a zároveň dostal poverenie ako duchovný Newman Klubu v Ženskej Texasekej Univerzite a na Severotexas-skom Kolegiu.

Dp. Thomas je členom 8. 167 KJ. Práve tak aj jeho c-tekto. Tešíme sa z povýšenia a novému dp. farárovi vo veľ-kom Texase srdečne blahže-láme.

### Strieborné jubileum dp. Pavla Graycara



15. júna t. r. oslavia strie-borné jubileum kňazstva spo-lu s mými štyrmi kňazmi dp. Pavel M. Graycar, T.O.R., v kláštornej kaplnke, Loreto, Pa.

Kaplnku zaplnili kňazi, klie-rici, rehoľní bratia, ctih. ses-try a študenti. Kázeň povedal dp. profesor Regis J. O'Brien, T.O.R. Po sv. omši bol banket v kláštornej jedálni, na kto-rom povedali znamenité reči vdp. Adrian J. M. Weigle, T.

(Pokračovanie na 1. strane)

## ÚSTAV SV. CYRILA A METODA V RÍME A SLOVENSKÍ OTCOVIA BENEDIKTÍNI

† Teodor G. Kojl, O. S. B.,

opát kláštora sv. Andreja-Svorada, Cleveland, Ohio

Drahí naši dobrodlnici!

Nakoľko ja mi nemôžem, aby som sa osobne pribovril každému z vás, volám si túto cestu, aby som sa k vám priblížil a povedal vám, čo mi leží na srdci.

Zaiste už všetci americkí a kanadskí Slováci sa dozve-deli o novom ústave sv. Cyrila a Metoda v Ríme, ktorý v krátkom čase započne svoju činnosť. Má to byť predovšet-kým malý seminár. V ňom by mladí slovenskí chlapci, zo všetkých končím slobodného sveta, mohli skončiť svoje stredškolské štúdiá a pokračovať, až kým neprídu k oltáru Božiemu. Budú z nich kňazi, ktorí raz pôjdu na Slovensko a budú znovu tam šíriť kráľovstvo Božie. Ako dobre viete, na Slovensku teraz už chýba tisíc kňazov. Príde čas, že naše drahé Slovensko stane sa misijnou krajinou. Je preto svätou povinnosťou všetkých Slovákov, aby sme sa postarali o no-vých kňazov pre Slovensko.

Jeho Eminencia kardinál Pizzardo, prefekt Posvätej kongregácie pre semináre, dňa 10. mája tohto roku obrátil sa osobitným listom na Združenie Slovenských Katolíkov v Amerike, na kňazov, na laikov, hlavných úradníkov a vlast-ne na všetkých nás. Vo svojom liste vyslovil svoje hlboké ocenenie finančných obetí, ktoré sme už priniesli na výcho-vu kňazov pre Slovensko. Modliť iným hovorí:

"Prináleďovanie umlčanej Cirkvi za železnou oponou (Pokračovanie na strane 6.)

## SEVENTIETH ANNIVERSARY OF THE JEDNOTA

Address delivered by Rt. Rev. Magr. Francis Dubosh, P.A., August 28, 1960 in Washington, D. C.

The year 1890 is the year in which both the Jednota and I were born. The important one, however, was the Jednota, because I feel that if not for the Jednota and its influence on the Catholic and the national life of the Slovak immigrants, perhaps I would not be what I am. During these past 70 years many and important events have transpired in my own life and more especially in the life of the Jednota. I can recall years of hardship due to lack of work, years when the worker received no United States currency for his labors, if he did work, but a slip of paper, that looked like stage money, which he had to endorse before the corner grocer would cash it. Such a condition did not prevail during those years of depression that most of you remember, the years from 1929 to 1943. The years of which I am speaking, were hard on all workers, but especially on the foreigner, who neither knew the customs nor the language of the land. These people barely subsisted, for they were employed, if there was any employment, for a dollar per day, and some for even less. Most of them were for-tunate if they worked a few months in the year, and for the remainder of the year their "social security" came from the grocer or other merchant who trusted them, and whom they paid, whenever they earned something at odd jobs. There were no swell homes with modern conveniences; there were no nicely painted or papered rooms, nor a room for every social need, no overstuffed furniture, but rather second-hand furniture of the most needed type. Most of these families were satisfied to have two or three rooms, with whitewashed walls, and with the only running water that which was poured from a pail brought in from the town pump at the corner.

This is a brief description of the conditions that pre-vailed, when the Jednota was born. Unstable economic conditions persisted intermittently until the First World War; during and following which war, debts which were accumulated during the lean years, were liquidated and some money was saved by those who knew what hardship was, because they had lived through it. The children who had lived and eaten at the expense of hungry parents, in too many cases, wallowed in the new prosperity. Like the pagans of the pre-Christian era, whose aim in life was "eat, drink and be merry."

It was in such an era of hardship that the Jednota came into being. One may wonder why? The reason may be that mankind unable to obtain its needs, or at least consolation from human sources, finally turns to Almighty God, as the only One Who can help, give courage and strength to bear up. It was so with the Hebrews in the Old Testament. Prosperity never helped them to be better children of Jehovah. On the contrary, it estranged them and led them to seek and to rely on the material com-forts which the pagan neighbors had to offer. They forgot their duties to Jehovah. Who so many times had rescued them from slavery, but they again accepted the way of the pagans, who lived for the gratification of their senses. The result was slavery and misery.

May I again stress that it was during years of hard-ship that the Jednota came into existence. The years pre-ceding and subsequent to the birth of the Jednota were so discouraging, that if the Slovak immigrants had been left without providential and inspired leadership, today the Slovaks would scarcely be known as Slovaks, nor would they be known as a people having a deep and firm faith, as a people devoted to Christ and to His Church. Their faith and their devotion to their religion was strong. Per-sonally, I have been a witness of the humble and strong faith of the Slovak immigrant. Vividly do I recall seeing one of these immigrants kneeling along the wall of the church vestibule wet with wept snow. He knelt there with head bowed and his hands clasped under his lowered

(Continued on Page 1)



New York, N. Y. — Po 47-ročnom pobyte v Amerike, kde som došiel 8. júna 1913, rozhodol som sa navštíviť svoju rodnú obec Kubachy na Spíši. Pomyšlie, že iní to robia, teda prečo by som aj ja nemohol ísť na naše milé Slovensko. Došiel som sa do styku s cestovnou kanceláriou Repčík a Chmela a dal som si veci do poriadku.

Na cestu som sa vybral 5. júna. Pohli sme na aeroplánom z New Yorku o 11. hodine večer a do Bruselu sme došli o 6.45 hodine ráno, kde sme potom čekali do 5.30 večer, odkiaľ sme sa pohli ďalej. Do Prahy sme došli o 8.30 večer, kde sme prenocovali a na druhý deň sme sa rušali o 2.15 popoludní na Slovensko. Do Bratislavy sme došli okolo 3.15. Tam bola malá zastávka, takže sme sa pohli na ďalšiu cestu, t. j. do Popradu. Oni to teraz nemajú Podtatru. Na letisko sme došli okolo 8. hodiny večer. Bolo tam už veľa národa. Tam nás už čakali naši, t. j. sestry Katarína Dominiková a vnučky pp. mojich, brat Bohu, neobohých sestričiek. Bol tam aj švager, ktorého som nemal šťastie doteraz poznať.

Cesta bola dobrá, keď si Slovák pomyslí, ako sa prv cestovalo a teraz, to je veľký rozdiel. Keď som išiel prvý raz na lodi, trvalo mi to 13 dní a teraz 2 dni. Prvý raz som mal príležitosť pozrieť sa po rodnej zemi, ktorú som zanechal pred 47 rokmi. Stretol som sa so sestrou, ktorá bola ešte len šesťročná dievča, keď som šiel prvý raz. Prírodné boli dievky po mojich už neobohých sestričkách Zofke a Marine a ďalšia rodina. Po malom privítaní na letisku sme sa pohli do mesta Poprad, čo je na veľmi ďaleko od letiska. Potom sme sa dali na ďalšiu cestu do mojej rodnej obce Kubachy. Nateraz to menujú Spíša Bystrá. Tam sa teraz cestuje najviac autobusmi. Tak sme aj my cestovali. Bol som zvedavý, čo všetko sa zmenilo. Dojduť tam, kde som sa narodil, brat Bohu, už som nenašiel tých, ktoré by som bol najradšej postretol, mojich rodičov. Obaja sú mŕtvi.

Nášli som detku mojej neobohých sestry Terézie Fábryovou, ktorá nateraz žije v býv. oteckom, mojom švagrom Stefanom Michlikom. Po malom privítaní v dome pobral som sa na návštevu na cintorín. Mojm milým rodičom a ostatnej rodine. Ukázali mi broby, kde odpočívajú moji rodičia a rodičia mojej manželky a ostatná rodina. Po odídení modlitby za ľahké odpočinutie pohli sme sa zase späť, t. j. tam, kde som mal bývať. Príjdu domov, tam nás už čakala dobrá večera, ktorú pripravila vnučka a jej svedkyňa Julka Fábryová, rodenou Gaviákovou. Ona má tu na Kanade brata Michala Gaviáka. Počas večery sme sa dali do reči a vypytoval som sa ich, čo a ako sa teraz majú. Nuž odpovedala jedna a tá istá: Poďakuj a uvidíš počas svojej návštevy. Keby sa ma bol niekto pýtal túto otázku prv, než som išiel na návštevu, nebol by som mu odpovedal. Ale teraz áno.

Položenie nášho ľudu je také, že hovorí to ani nemôže byť. Kto to videl a skúsil, len ten vám môže a to hovorí.

Keď som bol malý chlapec, u nás bol veľký majer, na ktorý sme ako malé detky museli ísť obrábať. Nad nami stál biele a veľkým hatohom. To bolo asi pred 30 rokmi, takže nateraz na pánskom Teraz nájdete to isté. Prv ale občan vladil niečo a tak mal aspoň za čo ísť na pánske. Teraz

ráno vstanem a už ráno na ulici kričí, kde máš ísť a či máš sa neboť motyka, hrabivo, alebo ľahko. Keď som to videl a spýtal som sa tých, ktorí stáli a dávali pozor na ten ubledený ľud na poli, či

je to skutočne tak a či to má byť napredovanie civilizovaného národa, odpovedala bola, na čo sa spýtať na vodi, ktoré mám sám príležitosť vidieť.

Práve som bol tam 28. júna, kedy mali ísť naďalej zemlanky. Spýtoval som sa ich, kedy tie zemlanky vyrastú? Odpovedala bola: Spýtaj sa našich vedúcich kolchozov. Vy ani budete mať vaše zemlanky pojedine a naše ešte nebudú von zo zeme. Ale potom došlo rozkaz, že zemlanky sa nebudú sadit, lebo ich nie je. Tak potom zaslali ľahko. Ako idu cesta z obce Hrnovnica, tak ponížili cesty tie role až po chotár ostali pre ľahko. Ale čo budú jesť? Predložili otázku vedúcim kolchozov.

Pýtal som sa ženítek, ktoré pracovali na poli, aký plat majú za to. 5 korún. K tomu im majú dať nejakú jednotku, ak viacej vyrobí. Ale to len na konci roka.

Doma ľud nevládza nič, lebo všetko je spoločné. Áno, majú, ako oni to menujú záhradníčky, čo im vladá dala pre ich vlastnú potrebu. Tam by ste mali vidieť ten rozdiel medzi spoločnými reformami a osobne vlastnými kolchozmi. Dnes robí tam za 5 korún je poľutovania hodná. No ale aká pomoc? Slovenské ženy nepečú chlieb vo svojej domácnosti, ale pekáre im ho dováža z mesta, do štátneho obchodu. Niekedy ešte dost obťažný, ale niekedy poľutovania hodný.

Čo sa týka masy, sú v zlom položení, lebo hľadia na to, čo im viac rú v meste a mal som príležitosť ísť pod železnú masu pred jatkou v rade. Pýtal som sa ľudí, čo sa tam deje? Odpovedali mi, že chcú dostať trochu masu. Po dlhom čakaní vyšiel von muž a zakašľal ľuďom, že masu nemajú. To bolo v meste a po obchode je viac takých odpovedí. Chceli sa so mnou fotografovať. Bol som zapomenutý, aby som sa neopovážal, inak moja kamera by som nebol doniesol do Spojených štátov.

Či hladať náh? Áno i nie. Tí, ktorí si niečo prichovali a zabili, ešte majú niečo. Ale tí, ktorí si nič nedochovali, sú v úžasku.

Čo sa týka môjho cestovania po Slovensku, obišiel som od Bratislavy ku Kodeliam, od poľských hraníc po maďarské hranice, takže som obišiel celé Slovensko. Či majú turisti nejaké nedorozumenia? Čo sa má týka, ja som nemal žiadne. Išiel som, kde som chcel a kedy som chcel. O pas sa ma nikto nepýtal okrem v Prahe na colnom úrade. Jedno, čo ma veľmi tešilo, že naša slovenčina sa všade užíva, či je to v obchode alebo úrade. Najlepšie sa mi páčilo, keď som počúval tie nevinuté detky, ako sa pekne zhovárajú medzi sebou.

Čo sa týka náboženstva, je to poľutovania hodné. V školách sa nevyučuje žiadne náboženstvo. Námietka toho sa vychováva komunistom a jeho neznačkovia. Tuším na vyučujúceho po pri slovenčine. Ako aj napríklad všetkým komunistickým násmahom naše slovenské detky sa držia náboženstva, ktoré im rodičia vkladajú do ich dušičiek. Keď vás školské dieťa postretnie na ulici, počme vás pozdraviť Pochváľme ho! Pán Ježiš Kristus!

Čo sa týka čistoty, či sa užíva na Slovensku, ja by som povedal, že nie. Mal som príležitosť v našej obci, keď sme sedeli večer na ulici asi 2 dni pred hasičským výletom. Hasiči a hasičky šli na nákladnom aute a bol som prekvapený, keď som počul českú pieseň spievať. Na tom istom povozu bola aj jedna z mojích vnučiek. Keď som ju zbadal, že aj ona bola jedna z tých, ktoré spievali český, spýtal som sa jej, ako k tomu dojde?



Člhy sestry benediktínske v Chicagu sa pripravujú na bazár, ktorý sa bude konať 11. septembra. Majú pripravený pekný program a výhody sa starajú, aby vás prekvapili ako aj minule. Kto príde, neobahuje a možno bude mať veľkú šťastie.

Člhy sestry benediktínske v Chicagu sa pripravujú na bazár, ktorý sa bude konať 11. septembra. Majú pripravený pekný program a výhody sa starajú, aby vás prekvapili ako aj minule. Kto príde, neobahuje a možno bude mať veľkú šťastie.

Voláme všetkých Slovákov a Slovenky v Chicagu na toto podujatie. Ide o dobrú a šťastnú vec, nuž podporme ju každý, ako len môže.

Či slovenské pizne nie sú lepšie, ako české? Dievča sa zahabulo a idie späť na tom istom nákladnom aute, už len slovenské pizne spievajú.

Čo sa týka slovenských kostolov, brat Bohu sú v chudobnom stave. Veľmi málo novomaľovaných kostolov vidieť. Bol som v Bratislave, Trnave, Ziline, Prelove, Košiciach, Kravjanoch, Kubachoch, Spíšskej Sobote, ale všade je to jedno. Nevie, prečo. Či im je aj to záležitosť, alebo nemá kto omaľovať. Jedný nový kostol v Poprade, ktorý postavili počas Slovenskej republiky, je ešte v dobrom stave.

Keď končím túto zprávu z mojej návštevy na Slovensku, odovzdávam pozdrav od každého, kto má niekoho v Amerike. Od našich Kubanov, Kravjanov aj Vikartovanov. Keď som sa s nimi zhováral, niekedy sa aj zastavili a myslím, ako to príde, že sa ku každému prihovorím. Nuž moja odpoveď bola, že všetci sú naši ľudia. Keď však túto zprávu podávam, viem dobre, že by som mal oveľa viac napísať, ale nechcem žiadnemu poškodiť. Tým menej mojm milým na Slovensku. Tuzajší krajan, prijmite čo najradšej najlepší pozdrav od našich milých tam spod Tatier. Možno to boli naši bratia a sestry, čo som postrelol, možno len vaši priatelia. Ale úprimne znyžšťali, keď mi hovorili: Po zdravie našich a vôbec celú Ameriku, aby sa zmlovali a pomáhal nám dostať sa von z komunistického "raja".

Váš krajan  
Michal M. Hlaváč

Jednotári v Bielom Dome  
(Dokončenie z 1. strany)  
Ale tento raz spravili výnimku. Brat hl. predneda Vargovič to zariadil. A naši jednotári vstúpili do Bielenho Domu, kde mali možnosť vidieť budovu, ktorá čo do významu je na prvom mieste v našej Amerike.

Videli krásu, videli historické miestnosti. Ale videli viac: Dvch Slovákov, ktorí pracujú v Bielom Dome. Bol pred nimi veľký prezident a podpredseda, plukovník Dr. Tkáč, ktorý aj privítal našu veľkú delegáciu a pozdravil za pracovníkov v Bielom Dome. Naozaj sme sa hrdili a týmto hodnosťou, keď nám predstavil brat Vargovič. Je to milý, typický Slováč. A Magr. Shuba objavil aj

me. Country Fair bude na pozemkoch kláštora, 147th and Central Avenue, Tinley Park, Illinois. Začiatok o 12. hodine popoludnie.

Na pripojenom obrázku je výbor, ktorý sa stará o zber bazáru u tých sestier.

Prvý rad (sediaci zľava napravo): Zuzanna Jakubová, učtovníčka; Anna Selčová, dopisovateľka; Eleonora Petricová, zapísateľka; dp. Armand E. Gress, OSB;

Mária Záhoráková, predsedkyňa; Frank Matavský, dôverník; a Mária Poronáková, pokladníčka.

Druhý rad: Klára Doranová, Helena Wilkusová, Mária Skribová, Lottia Bogdálová, Mária Mídlíčková, Ružena Jurčienková.

Tretí rad: Daniel Jakub, Pavlína Mídlíčková, Ján Solčák, dôverník; Ružena Šillíková, Milan Blažek, dôverník; a Mária Kuchmeková.

## PIŠE TAJOMNÍK

(Dokončenie z 1. strany)

to veľkú knihu. Ale práve v tom 70 roku KJ chystá sa spísať svoje dejiny, ktoré, dúfame, že budú hotové, kým Jednota dovŕší svoje 75. teda DIAMANTOVÉ VÝROČIE. Bude to preverenie ochotného života jednotára, lebo tí, ktorí zakladali KJ, mali nádej, keď KJ bude žiť len 25 rokov, mnoho sa dočie pre muža slovenského pôvodu. Ale minulo 25 rokov, minulo 50 rokov, pribáda 75 rokov a zaklady sú postavené na STO ROKOV a viac, lebo kto chce žiť, bude žiť a AMERICKÝ SLOVÁK VO SVOJEJ PRVEJ KATOLICKEJ SLOVENSKEJ JEDNOTE CHCE ŽIŤ.

Lenže každý k tomuto životu potrebuje zbraň ochoty, ktorou je držať sa svojej zdedennej viery a nautávať pri presvedčení našich synov, našich deť, našich vnukov a vnučiek, aby boli členmi tejto ich zdedennej NAJVAČŠEJ SLOVENSKEJ JEDNOTY na svete.

Nech Boh žehná člnstvo Jednoty, nech žehná ich rodiny, nech žehná slovenský národ, nech žehná Spojené štáty, nech žehná Kanadu. A keď ďakujeme všetkým, ktorí svojou prácou prispeli k Jednotu, aká je, prosíme každého, aby teraz v SEPTEMBRI, vo výročí tohto mesiaca, sa pripojil aspoň po jednom novom členovi do každého spolku KJ a MO.

Ďalšieho Slováka. Spomedzi 27 prezidentov gardistov jeden bol veľmi zvedavý, kto sme, čo sme. Najskôr len tak naokoľ sa prezvedal a zrazu sa zadával na jednotárske odznaky. Keď som mu odpovedal, že by som mal oveľa viac napísať, ale nechcem žiadnemu poškodiť. Tým menej mojm milým na Slovensku. Tuzajší krajan, prijmite čo najradšej najlepší pozdrav od našich milých tam spod Tatier. Možno to boli naši bratia a sestry, čo som postrelol, možno len vaši priatelia. Ale úprimne znyžšťali, keď mi hovorili: Po zdravie našich a vôbec celú Ameriku, aby sa zmlovali a pomáhal nám dostať sa von z komunistického "raja".

Váš krajan  
Michal M. Hlaváč

Jednotári v Bielom Dome  
(Dokončenie z 1. strany)  
Ale tento raz spravili výnimku. Brat hl. predneda Vargovič to zariadil. A naši jednotári vstúpili do Bielenho Domu, kde mali možnosť vidieť budovu, ktorá čo do významu je na prvom mieste v našej Amerike.

Videli krásu, videli historické miestnosti. Ale videli viac: Dvch Slovákov, ktorí pracujú v Bielom Dome. Bol pred nimi veľký prezident a podpredseda, plukovník Dr. Tkáč, ktorý aj privítal našu veľkú delegáciu a pozdravil za pracovníkov v Bielom Dome. Naozaj sme sa hrdili a týmto hodnosťou, keď nám predstavil brat Vargovič. Je to milý, typický Slováč. A Magr. Shuba objavil aj

Prvá slovenská sv. omša v Národnej Svätyni  
Stále boli pekné. Aj nedeľa bola nádherná. Až príhorca. Zavážu ráno ideme do Svätyni Nepokynného Počatia Panny Márie. Mnohí vidíme túto nadheru a čaro prvý raz. I je tu čo obdivovať. Keby sme tu boli Washington nebol v dedí, len túto Svätyniu a v nej sochy sv. Cyrila a Metoda, nuž aj tak by sa sem bolo oplatilo ísť.

Zašli sme tu naozaj neobdunúť chvíle. Keď sme tak šli okolo Svätyni a hovorili sme medzi sebou po slovensky, nuž prstovali sa Američania a pýtali sa nás, kto

káľ a držoval br. hl. pokladník Michal Záhoráky.

Po sv. evanjeliu kázal ošp. opát Teodor Kojš, O.S.B. Ako sme úvodom citovali, tak začal a potom rozviedol myšlienku, ktorá nás sem priviedla: veľké jubileum a veľká práca, ktorú KJ vykonala. I prosil nás v práci vytrvať a myslieť aj na Slovensko, ako ono myslelo na nás, keď nám dalo dp. Stefana Furdeka a našich priekopníkov, ktorí zanechali za sebou trnajú stopu v práci a obetách. Ošp. opát vyzdvihol príručiu KJ ako najkrajšie ovocie, ktoré nám donáša naša Jednota medzi všetkými slovenskými organizáciami.

Nuž naozaj nám bolo teplo okolo srdca, keď sa ozýval spev a káža po slovensky v tejto mohutnej Svätyni. Prvý raz tu oznela aj slovenská hymna. Historická udalosť. A sme hrdí, že ju zaznašila naša IKSJ!

## Fotografovanie

Po sv. omši sme uvoľnili Národnú Svätyniu pre poníženie sv. omši, obzreli sme si tento kostol kostolov ešte raz zvukom a už nás volali pred hlavný vchod, kde bolo fotografovanie. Niektorí boli na druhom konci a tak sa na fotografie nedostali. A alektorým bolo už príliš teplo, nuž kým sme dali všetkým na vedomie, mnohí odišli. Hlavné tí, čo došli iba na sv. omšu.

## Banket

Ako sme došli autobusmi do Svätyni, tak sme i na ních vracali sa do krásneho Sheraton-Park hotela, kde sme sa naozaj skvele cítili, lebo obdĺhla vždy bola vzorná a pohodlná, ktoré sa nedá zaplatiť.

Tak i teraz je nám dobre v chladenom hoteli, lebo škôk prípeka. Je trochu viac času do jednej hodiny postreť sa, hlavne noví majú možnosť vidieť priateľov aj tých, doľh stretávajú prvý raz v živote.

Pred 1.30 začína sa banket v nádhurnej sieni Cotillion, kde sa odhávajú najkrajšie ušatosti spoločenského života hlavného mesta Ameriky. Teraz tu kraluje Jednota a v jej zastupení hlavný úrad a jej pracovníci zasadať za stoly, ktoré už hostili najvýheranejšiu spoločnosť Ameriky aj medzinárodné krby diplomatické, kultúrne, hospodárske a politické.

Modlitbu predriekol a ardečný príhovor povedal hl. duchovný pre Kanadu ndp. Magr. Michal Shuba. Dali sme sa do chutného jedla. Obsluha bola rýchla, ako len v takomto protitriednom hoteli môže byť. Po jedle ujmie sa slova ako obradník br. hlavný predneda Michal J. Vargovič. Hovorí od srdca o významu do a spomína dôležitejšie práce, ktoré vykonala KJ za 70 rokov svojho života.

Hovorí po anglicky, aby si hostia, hlavne ale zástupca štátneho tajomníka mohol rozmlúvať, čo ide. Brat Vargovič hovorí o Jednote ako katolíckej, americkej a slovenskej organizácii a zdôraznil, že KJ bojovala i bude bojovať za slobodu a samostatnosť Slovenska, lebo je to morálny záväzok pre ňu.

Hovorí zástupca štátneho tajomníka Hertera

Nakonka štátny tajomník Christian Herter sa zdržuje v Južnej Amerike, poslal na náš banket svojho zástupcu v osobnej podsekretára Vilama McCombora, ktorý sa zaoberal vo svojej vyberpávajúcej reči stratégiu americkej zahraničnej politiky. Bola to skoro až vedecká reč. A sledujú ju, uvedomili sme si, ako naši politici a diplomati myslia a na tie najmenšie podrobnosti, ktoré sa týkajú slobodných národov na jednej strane a zotročených národov na strane druhej. Búrku nadhnenia vyvolal Mr. McComber, keď vyhlásil, že Amerika si nevzdá a nemôže sa vzdáť národov za železnou oponou. Tak podabne prítomní vrcholníci štátneho departamentu, keď predtlač blahoželajú bat

prezidenta Dwight D. Eisenhowera, ktorý došiel na adresu brata hl. predneda Vargoviča.

## Nížalkov spev

Nasledoval spev brata jednotára a člena Pittsburghskej opery Romana Nížalka. Spieval Nitra milá, Nitra a Slovák som a Slovák budem. Zdá sa nám, že brat Nížalk sa stále v speve zlepšuje. Radosť ho je počúvať. Na plane ho doprevádzal brat Juraj Lukáč.

Hovorí ošp. opát Kojš, ktorý veľmi dobre viedol celý program, predstavuje projektora KJ, ošp. opáta Teodora Kojša, O.S.B. Tento hovorí po anglicky i po slovensky. A hovorí o tom, prečo sa máme hlásiť k Slovákom, prečo máme pracovať za slovenský národ, prečo máme byť hrdí na svoju Jednotu a na svojich bratov a sestry na Slovensku. Ošp. opát povedal, že prešiel mnohými krajinami, ale ani jedna nie je tak pekná ako Slovensko. Pozná mnohé národy, ale ani jeden není tak nábožensky založený ako Slováci. Pozná mienku mnohých priateľov i nepriateľov Slovákov a všetci tvrdia, že Slováci patria medzi najuhľadnejších nepriateľov komunizmu. Nuž na takýto národ musíme byť hrdí a musíme mu pomáhať, lebo kto mu pomôže, ak nie my?

Reč ošp. opáta bola otcovským príhovorom. Hovoril spokojne a jeho slovenčina ozdnela milko. Nuž naozaj ako keby sa nám bol približoval sám Furdek alebo Elínka. Tiso. Hrušovský, Hrušovský...

Magr. Dubosh podáva dejiny KJ

Anglickú znamenitú reč Magr. Františka Dubosha nájdete v tomto čísle v plnom znení a tak jej obsah osobitne nebudeme rozvádzať. Prínešeme ju aj po slovensky. Bola to reč veľmi znamenitá. Ošp. apoštolský protonotár predniesol sa v takou lásku, akú má len milovník Jednoty a veľký vlastenec, za ktorým stáli celoživotní bohatí práca na poli cirkevnom i národnom. Kochali sme sa s ním v myšlienkach a slovách, ale aj v spôsobe prednesu. Lebo Magr. Dubosh má svoje pohyby. Ako je aristokratom ducha, tak je elegantom v životnom styku s ľuďmi, so širokou masou. To dopĺňa jeho osobnosť a robí ju príťažlivou.

Po reči Magr. Dubosha br. hlavný predneda predstavuje terajších a bývalých hl. úradníkov KJ ako aj čestných úradníkov a hosti. Bol to dlhý rad mien a nebudeme ich uvádzať.

Br. Ján Sabol ďakuje

V celej svojej dôstojnosti a zdychovnosti vstáva na vystupovanie obradník br. Ján Sabol, hl. tajomník IKSJ. Jeho úlohou je poďakovať sa všetkým pracovníkom a účastníkom na tejto oslave. Činí to majstrovsky a pomedzi to vpheta horúce city ku KJ, ktorej on žije, za ňu mrie a obetuje jej každú minútu svojho času. S láskou k Jednote, Amerike a ku Slovensku oceňoval prácu našich bratov a sestier a prízvukoval nám otcovsky, čo ešte treba robiť. I hrdosť národnú vyjadril pomyšlením, keď pripomínal, ako nás vankó Boží obľah, keď sme spievali v Národnej Svätyni Nepokynného Počatia Panny Márie po slovensky.

Z každého slova brata Sabola dýcha tá najčistejšia láska k Jednote. Církvi a k slovenskému národu. Boh nám ho udržuj v dobrom zdraví, lebo "dotiaľ, dotiaľ dobre a námi, kým je Jan Sabol medzi nami." Tak by sa bolo patrilo zaspievať ale čas sa kratil.

## A záte spev

Pred piano vystupuje mladá speváčka Soňa Zuzovová, ktorá je známa jednotárom v Perth Amboy, ktorá brá a spieva na Broadway v New Yorku. Pekne spievala Sladká moja reč a jednu anglickú

Ruši sa osada sv. Martina v Clevelande

Z dobre informovaného prameňa dostávame zprávu, podľa ktorej slovenská osada sv. Martina v meste Clevelande sa ruší, lebo okolnosti si tak vyžiadali. Mesto vykúpilo veľký osadný majetky a budovy zvalia koncom septembra tohto roku.

Posledná sv. omša v kostole sv. Martina bude v nedeľu 11. septembra o 8. hodine ráno. Odsídlí ju ošp. biskup Ján J. Krol. Po sv. omši budú raňajky a po nich rozlúčka a ostatným duchovným správcom osady dp. Jánom J. Lavrencom.

Treba uviesť, že o jednu slovenskú osadu bude menej, ale okolo kostola sv. Martina už i tak bývalo pomerne málo Slovákov a nastahovali sa tam iní.

## Slováci na televízii

Pittsburgh, Pa. — V nedeľu 4. septembra t. r. o 7.30 hodine vystúpi v rámci Allegheny County Fair mladá speváčka a tanečná skupina br. Romana Nížalka, člena Pittsburghskej opery, na televízii, stanica č. 13. Budú spievať a tancovať dievčatá z Munhall, južného Pittsburghu a z McKeen Rocks, Pa. Spevy a tance nasvili a redko br. Nížalk.

## Tanečná zábava Zemplinského Klubu v Clevelande

Tohtoročná letná tanečná zábava, ktorá sa pripravila namiesto výletu, bude už teraz prvú nedeľu v septembri, čiže 4. septembra večer pri osade sv. Vendelína na Columbus Rd.

Čo najradšej by sme povolávali členov, príznivcov klubu a Slovákov vôbec, privedte so sebou aj priateľov a známych. Zemplinský Klub pod opaterou dobrodružného predneda brata Stefana Tokárskeho je na rýdzo čistý slovenský il. n. Jeho členovia podporujú všetko slovenské a pracujú pri rozličných slovenských podujatiach, preto aj zaslúžia podporu a podporu. Nakoľko túto nedeľu pripravujú aj iné zábavy, ktorí ale vystúpili pod slovenskou firmou, ale so slovenskou recou nemajú nič spoločného, preto upozorňujeme a pravieme, prídte sa zabaviť medzi nás a takto podporíte dobrý slovenský podnik.

Zábavný výbor poslal sa o všetky drobnosti so zárukou spojené. Do tance vyhrávajú bude ten najlepši slovenský orchester Jozefa Kopeu, ktorý je sám o sebe zárukou pre dobrú zábavu.

Člen Zemplinského Klubu

preseň. Doprevádzal ju brat Lukáč.

Brat Vargovič oznamuje, že medzi telegramami a listami je i telegram od podpredzidenta Richarda Nixona a sen. Heleny Kočanovej, predsedkyne ZJ. Aj ich číta.

Vstáva Magr. Andrej Boroš, predriekava modlitbu a po nej spievame Hej, Slováci! Končíme slovenskou hymnou, ako sme začali po úrodnej modlitbe hymnou americkou.

Zakladanie sjazdu  
Po peknej slávnosti v nedeľu popoludní a večerom bolo živo v hoteli Sheraton Park. A to tým viac, že nikomu sa nechcelo do hroznej horúčavy, ktorá zničila každého, kto sa ukázal na ulicu čílen na niekoľko minút. Debatovalo sa, vymieňali sa náhľady, nutožovali sa priateľstvá. Ako to v pravej bratskej organizácii má byť.

Kmeňe ale nadišiel pondelok. Pracovníci pomáhajúvali a hlavní úradníci sa s nimi rozlúčili. Tí čo mali dovolenky, šli ešte ďalej po Amerike, ale väčšina sa ponáhľala domov, aby sa zase zarábali na každodenný chlieb. Bratia hl. úradníci zostali ešte tri dni v Washingtoni, aby si odhľadli povinnosti na polročnej achádzke, a dom potom.

# Jednota

Katholícky týždenník — Catholic Weekly

VYCHÁDZA KAŽDÚ STREDU — ISSUED EVERY WEDNESDAY

Majiteľ a vydavateľ — Publisher and Proprietor

PRVÁ KATOLICKÁ SLOVENSKÁ JEDNOTA

v Spojených štátoch Amerických

Redaktor — PHILIP A. HROBÁK Editor



The "JEDNOTA" the oldest and most influential Slovak Catholic Weekly, is the official organ of the First Catholic Slovak Union of America, the largest Slovak fraternal organization of the world. It reaches every Slovak colony in the U. S. A. and Canada, and the "JEDNOTA" is the best Slovak advertising medium. Rates on request.

The editor cannot be responsible for unsolicited manuscripts unless a stamped self-addressed envelope is enclosed. Opinions expressed in signed articles do not necessarily represent the views of the editor, the Superior Officers, or the First Catholic Slovak Union.

Display bez podpisu alebo osobné úpravy "Jednota" neprijíma. Display, oznámenia a ohlasy pre budúcich treba mať v tlačiarňi najneskôr v PONDELOK na poštovní.

NÁKLAD — CIRCULATION: 39,917

| ROČNÉ PREPLATNÉ:   | SUBSCRIPTION RATES:  |
|--------------------|----------------------|
| Pre Ameriku \$3.50 | United States \$3.50 |
| Pre Kanadu \$4.00  | Canada \$4.00        |
| Pre Európu \$4.50  | Europe \$4.50        |

Adress: "JEDNOTA", P. O. Box 150, MIDDLETOWN, PENNA.  
Bell Telephone: MIDDLETOWN WHISKEY 4-6431

|                                    |                                 |
|------------------------------------|---------------------------------|
| Nedela 13. po Sv. Duchu, Ján 11.   | 6. Útorok — Zachariáš, Eugen    |
| Utorok 14. po Sv. Duchu, Luk. 11.  | 7. Streda — — — Regina          |
| Streda 15. po Sv. Duchu, Luk. 12.  | 8. Štvrtok — Narod. Panny Márie |
| Štvrtok 16. po Sv. Duchu, Luk. 13. | 9. Piatok — Ozbrojená, muž.     |
| Piatok 17. po Sv. Duchu, Luk. 14.  | 10. Sobota — Mikuláš — Tol. b.  |

## FURDEKOV MESIAC SEPTEMBER

Slávny náš zakladateľ dp. Štefan Furdek narodil sa v chudobnej Trstenej, župa oravská, 2. septembra r. 1853. Furdekovo storočnicu sme celavý dostoje v roku 1953. Furdek, apoštol amerických Slovákov, zaslužil sa o to, aby sa jeho pamiatka zachovala naveky.

Náša Prvá Katolícka Slovenská Jednota — najväčšie to dielo Furdekovo — už veľa dobrého vykonala na poli národnom a cirkevnom. Samienko, čo zasial dp. Štefan Furdek, vyrástlo v krásny mohutný strom. Ale naša práca nikdy nie je, ani nebude skončená. A nechceme, aby o nás raz písali, že sme vraj kedysi boli na prvom mieste. Prvenstvo máme a prvenstvo si chceme aj zachovať.

Máme 102,000 členov. Pekný počet. Ale v tomto 70. roku jestvovania našej Jednoty stále myslíme na ohrozené tisíce Slovákov-katolíkov, ktorí čakajú, aby niekto zapísal ich do našej Jednoty. V štáte Michigane, napríklad, ani každý tridsiaty Slovákov-katolíka nie je v našej Jednote; to by sme mohli bez veľkého preháňania povedať aj o štátoch Wisconsin, Indiana, Illinois, Connecticut, New Jersey, New York a Ohio.

Bratia a sestry, keď jedni naši bratia môžu získať nových členov, môžu ich získať aj mi. Pri každom spolku je najdôležitejší výbor nového členstva. Kde takýto výbor nejestvuje, nech sa hneď vymenuje; výbory môžu sa mesačne vymenovať, aby bratia-sestry dokázali, že sú schopní. O päť rokov oslávime DIAMANTOVÉ JUBILEUM našej bohumovej Jednoty. Nože usilujeme sa už teraz, aby nás v roku 1965 bolo najmenej 120,000. Nemôžeme? Len rozhladíme po svojom okolí a priznajte, že ešte stále veľa našich ľudí nie je tam, kde patria v Prvej Katolíckej Slovenskej Jednote.

## TIENE HRIECHOV MINULOSTI

Dr. Jozef Cieker

Boli to síce osamelé hlasy, ale boli, ktoré pripomínali z času na čas skutočnosť, že nekomunistický svet, na ktorého čele sú Spojené štáty Severoamerické, nie je vstave mŕtvať sa do dôsledkov a medzinárodnou komunikačnou realitou. Nie raz sa povedalo, že nekomunistický svet sice má nemalú materiálnu moc, ale nemá tejto materiálnej moci prímeranú moc duchovnú. Nechce sa tým povedať, že komunistický svet je duchovne mocnejší. Ale jedno, čo komunistický svet má, je vytrvalá iniciatíva. Táto vo svetovom zameraní vyvíjajúcej iniciatíva držala a drží celý svet vo vytrvalej nerovnováhe a vo vytrvatom napätí. Komunistický svet má jednu hlavu. Má jednu politiku i keď používa tisíce ciest pre túto politiku. Má jeden cieľ. Nekomunistický svet má mnoho hlav. Má mnoho politik. Má mnoho dielich cieľov. Komunistická politika je dôsledná. Dôsledná vo svojej podstate. Dôsledná vo svojom hlavnom ciele. Ba dôsledná i vo svojej lži. Politika nekomunistického sveta, i keď sa pridáva všeobecne platných a umiernených zásad, nie je dôsledná. Tie zásady často sú vo vzduchu. Často sú zapísané na predielach verejných budov. Často odznievajú z ovenčených tribún. V praktickom živote politikom tieto zásady sa neuplatňujú.

Keby medzinárodný komunizmus zvyrazňovaný sovietskou vládou bol sa dopustil tak zásadných politických a medzinárodných omylov, ako sa ich dopustil v posledných rokoch svet nekomunistický, tak by jeho nápor nebol tak citeľný akorv vo všetkých oblastiach sveta. Tu sa kladie otázka: Prečo to bol práve svet nekomunistický, čo sa týchto omylov dopustil? Prečo to bola práve medzinárodná politika nekomunistického sveta, ktorá sa ukázala často tak zlá? Nemôžeme dať iné vysvetlenie, iba to, že nekomunistický svet nemal determinovanú politiku, ktorá by bola byvala podriadená do dôsledkov vedy a vôle platným zásadám. Ďalej nemal vždy ten istý cieľ. Nekomunistický svet, ktorý tak rád zdôrazňoval potrebu ideálnej politiky, často robil politiku na vlastných sľúbkoch a špekuláciách v vlastných lžiach. Často staval základy z karát. Často pri všetkej svojej pokrokovosti sa pridrižoval sekulárskej skostnatosti. Často zakladal vplyv svojej politiky na politických garitoch, ktoré odvodzovali svoju moc z moci anonymných politických spoločností. Predstavme si, že by v Teherane, Jajte, Poladame, v

Moskve, Paríži a Londýne boli zvyrazňovatelia mod Sovietského svazu tak zle robili voči vlastným svojim záujmom dohody, ako ich urobili zvyrazňovatelia nekomunistického sveta voči záujmom vlastným! Predstavme si, že by dlho Roosevelt bol odohral so všetkými dôsledkami pre komunistický svet Jozef Stalin! Predstavme si, že by Jozef Stalin bol dal Mao Tse Tungovi takú radu, ako ju dal generál Marshall Čang Kai-Sekovi! Je len pochoptelné, žeby nekomunistický svet nebol mal tie straty, ktoré mal. Iny by bol byval vývoj v Číne. Iné pomery politické a štátoprávne by sa boli vytvorili v strednej a juhovýchodnej Európe. Nikto nedokáže, žeby tie ohromné straty, čo nekomunistický svet mal, boli byvali jediným východiskom zo situácie. Sovietsky svaz nebol v takom postavení, aby si bol mohol vynútiť mocou svojou vlastnou všetky tie ďalekosiahle koncesie územné, ktoré mu boli v dôsledku politickej nepretržitej dobrovoľne dané. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že nebolo nijakých mravných ani politických dôvodov, aby predstavitelia sveta nekomunistického robili tak zlu politiku voči vlastným záujmom. Keď sa táto politika tak zle robila, boli hlasy, ktoré varovali pred jej následkami. Ale tieto hlasy boli umlčané. A predstavitelia nekomunistického sveta dobrovoľne odovzdávali celé národy do oblasti komunizmu. A čo je najtragickšie, najnemravnnejšie, že odovzdávali tieto národy bez ich súhlasu, proti ich výslovnéj vôli a napriek ich hrdinstvu.

Bol by na omyle ten, kto by sa domnieval, že v oblasti politiky je dovolené všetko. Áno, je dovolené robiť všetko, ale treba rátať a následkami. Tam, kde v politike sa mohli robiť tak ďalekosiahle dohody a medzinárodným komunizmom, len jedna strana mohla mať z toho úžitok. Nemohla ho mať strana, ktorá porušovala svoje vlastné zásady. Musel ho mať medzinárodný komunizmus. Pretože nikto nemôže ani dnes, ani zajtra dokázať, že bolo v záujme slobody a nezávislosti národov, aby pol Európy a celá kontinentálna Čína sa dostala pod priamy vplyv medzinárodného komunizmu. Bolo v záujme len komunistického programu, aby sa tieto priestory dostali do oblasti komunistického sveta. Tie koncesie, ktoré sa robili medzinárodnému komunizmu, neboli v súhlase s veľkými zásadami, ku ktorým sa nekomunistický svet prímával slovami. Keby sa týchto zásad bol dôsledne pridrižoval činní, dnes by svet nebol v takej nerovnováhe, ako je. Úžasná farscha leží na strane nekomunistického sveta. A táto farscha omylov a zlych činov minulosti zabráňuje tomu, aby sa nekomunistický svet hýbal vpred a celou rozvahou a dôslednosťou a aby reagoval na zjavné i nepriame útoky medzinárodného komunizmu včas.

Tiene hriechov minulosti vrhajú svoje následky do prítomnosti a budú ich vrhať i do budúcnosti. Odvážne hlasy, ktoré odporúčali váhne zrevizovať politiku minulosti nekomunistického sveta a položiť ju ozaj na základy mravnej a politickej dôslednosti, boli volaním na pust. Istéže táto politika by vyžadovala obeť materiálnu. Iste by vyžadovala ojazdnú jednotu nekomunistického sveta. Iste by vyžadovala újmu mnohým egoizmom politickým a hospodárskym. Iste by vyžadovala mnoho hrdinského ducha. Politika zásad je vec veľmi náročná. Je vec veľmi nepríjemná. Je vec často nepohodlná. A k takejto politike treba mať ozaj veľkú mravnú, duchovnú i náboženskú ľudom, ktorí si pochyľujú svoju reálnu politiku, takéto vysvetlenie znepriznáva cudzo. Istéže by bolo o mnoho jednoduchšie a ľahšie dohodnúť sa so Sovietskym svazom o trvalom začlenení strednej a juhovýchodnej Európy do oblasti komunistického sveta, ako použiť všetky prostriedky na to, aby sa národy strednej a juhovýchodnej Európy znova dostali k svojej stratenej slobode a nezávislosti. Istéže by bolo ľahšie dohodnúť sa s čínskym politickým o trvalom začlenení Číny do komunistického sveta, ako trvať na jej oslobodení.

## PROBLÉM SLOVENSKÝCH GRÉCKO-KATOLÍKOV

Michal Gerdelán

Teda títo dvaja agenti zvolali schôdzku obyvateľov dedinky X. Dlhá prednáška. Spôčiatku hli na city náboženské. Chváľili obyvateľov, akí sú dobrí kresťania. Ľudom sa to páčilo. V reči vraveli, že "rusnáci" treba spojiť, že treba čeluhov donútiť, aby im dali autonómiu spolu s Podkarpatskou Rusiou. Slovo autonómia našlo svoju orvenu, lebo ľud bol zameraný čisto ľudské. Aj tu vedeli udržiavať pravdu stranu. Odrhnuť sa od Čechov, ktorí vyrubujú také veľké dane a posielajú ich do Prahy, to bolo hej!

Po prednáške veľký potlesk. Agenti rásli, lebo videli, že sa ich smeno ujmalo vďaka, kde uderali na stranu autonómie. Po prednáške som si pýtal slovo ako miestny učiteľ. Hneď na začiatku som sa pochvalne vyslovil o slávnostných rečníkoch, ktorí s takým uznaním kvitovali nábožnosť dediny. Rečníci mi hneď gratulovali a blazne sa usmievajúc, boli istí, že vo mne získali neočakávanú pomoc. No, neskôršie pobaďali svoj omyl. Chcejú zmazať dojem reči dvoch "pusipajzások", potvrdil som ich lezu, že "rusnáci" by mali tiež bojovať za autonómiu. No, ale nie za autonómiu Podkarpatskej Rusi. Tá predsa už svoju dávno dostala, i keď je ona len na papieri. "Rusnáci", ako nás páni nazvali, majú bojovať za autonómiu slovenskú, lebo sú Slováci. "Rusnáci", to je iba pomenovanie náboženské, a to zato, že sa v cirkvi namiesto latiny užíva reč, ktorou hovorí Rusi.

Ako je možné, pokračoval som, že nás títo páni ani raz nenazvali Slovákmí, ale len "rusnákmi". "Šak my sme Slovjaci", ozvali sa hlasy. "Rusnákmi" sme len podľa viery", pokračovalo už viac chlapcov, ktorí vystúpili situáciu.

Rečníci sa začali nespokojne vríť a jeden z nich začal dokonca aj vykrikovať, že však je to všetko jedno, "rusnáci" ako Rusnáci. A mne sa začal vyhrážať, že ma už na školský inšpektorát, lebo som burčím. Už mu autonómia s mojich úst smrdela. Bola burčím. No aj splnil svoju hrozbu, ale bez výsledku.

Toto mi fienkoveci vykonali už druhý raz. Ale nepochodili, lebo v obidvoch prípadoch, i keď inšpektori boli agrárici, ale prítom dobrí Slováci, vedeli, že ma Referát ministerstva školstva schválne posielal do grécko-katolíckych obcí, a to tam, kde si občania výslovne žiadali učiteľov ich náboženstva, ale Slovákov.

Keď sa v zhromaždení začal nepokoj a ja som chcel úplne utímiť hroty falšnej propagandy, musel som použiť hesla "omnia per maius gloria Rei". Nuž začal som takto: "Priatel, nech ma nikto neupodrievla a nenáviati voči našim bratom Rusinom, ale keď tu prítom páni vás idú zavádzať propagandou, že ste "rusnáci", musím vám jasne vysvetliť, kto vlastne sú tí "rusnáci". Sú to naši bratia grécko-katolíckeho vyznania, ale rozprávajú po rusinsky, hľu tu ti, čo k vám chodia každú jeseň mliečiť obilie a cepami, hľu hľad Štáropka."

"Čo? My, bohatí gazdové máme byt postavený naroven s mliekármi, a bočkorami? Von s vami!" A už sa aj dvíhali päste. Rečníci lenža stačili ujsť a nasadnúť do auta. Nech mi nikto nevytýka, že v mojej protipropagande som použil tieto výrazy. Múel som vystihnúť psychológiu. Nášlo sedliaka najhoršie uraziť, keď ho porovnáte a dáte na spoločnú platformu s tým, ktorého on pokladá za čosi mepej, ako je on sám. Náš bohatý sedliak si veľmi zakladá na tom, že je bohatý a so "žedlarmi" nechce mať nič spoločného. Nie je to pekná črta povahy, ale v našom ľude je ešte dosť hlboko zakorenená.

To, že naši grécko-katolícki kňazi používali rusínsky jazyk nie len pri obradoch, ale aj pri kázni, dá sa pochopiť tým, že skoro všetci boli vychovaní ešte na maďarskej áry a aj tým, že veľká väčšina z nich pochádzala alebo z Podkarpatskej Rusi, alebo z dedín, kde sa hovorilo rusínsky. Keďže sa však zmenil režim, mohli sa prispôbiť ľudu a namiesto maďarského mohli používať v domácnosti jazyk rusínsky alebo slovenčnu, ktorú všetci dokonale ovládali. Takto by boli dokázali, že sú zrazení s ľuďom, že cítia s ním, že sú jeho prirodzenými vodcami.

Prato tento nepokoj a nezdravý zjav sa nám grécko-katolíckom Slovákom nepáčil a nemohli sme lipnúť nijakou zvláštnou láskou k našim starým kňazom. Sme predsa národovci a národovcevo sa nepriech božským zákonom. Je pravda, že aj medzi nimi sa našlo niekoľko národovcov, no bolo toho veľmi málo. Nemôžno o nich povedať, žeby neboli bývali dobrými kňazmi. Naopak. Ale toto všetko národu nestačí. Národ chce od duchovného viac ako len odsúhlasenie sv. omše. Chce v ňom vidieť prirodzeného vodcu z každej stránky. Takých ako je vdp. Michal Lacko S. J. v Ríme, alebo vdp. František Fuga v Hamilitone. Aj doma ich máme niekoľko, ale ich mená zo samozrejmych dôvodov uvádzať nejdem.

Až sa raz vrátíme na oslobodené Slovensko, bude nás čakať veľká úloha. Kňazského dorastu nebude. Grécko-katolícku cirkev boľševici zrušili. Musela splýnuť s pravoslávnu. Naši grécko-katolícki kňazi, ktorí nechceli zradiť, trpia v žalároch a v koncentračných táboroch. Ak nám Pán Boh nepodá Jeho pomocnú ruku čo najskôr, vyhynú. Bude treba nového kňazského dorastu. Nových grécko-katolíckych kňazov. Slovákov. Takých, ktorí by boli nie len dušpastiermi, ale aj vodcami. Lebo boli to kňazi, ktorí v časoch poroby viedli národ k odboju. Ktorí ho vychovávali v národnom duchu. Ktorí písali vlastenecké básne. Bude nám treba bardov.

Som istý, že aj medzi našimi kňazmi sa nájde taký Holý, Bernolák, Hlinka, Tiso. Verím, že aj naši grécko-katolícki kňazi budú môcť hrdo hlásať, ako o urobilo cirkevné knieža Rudnay: "Som Slováč, a keby som bol na stolci sv. Petra, budem Slovákom."

Verím a viem, že nám raz, áh Boh dopomôže aj k tomu. Koniec

## ÚSTAV SV. CYRILA A METODA V RÍME A SLOVENSKÍ OTCOVIA BENEDIKTÍNI

(Dokončenie s 1. strany)

pokračuje a po tieto dni stáva sa silnejším a násilnejším. Čím väčšie prenasledovanie, tým väčšie musí byť úsilie kresťanov slobodného sveta odpomocť utrpeniu Cirkvi všetkými možnými spôsobmi.

"Preto sa znovu obraciam na vašu láskavosť a štedrosť, prosím Sdružení, aby rozšírilo svoju pomoc pre výchovu seminariátov pre Slovensko aj na študentov-gymnazistov (High School študentov), ktorí sa pripravujú tu v Ríme a sľubujú rozvinúť svoje kňazské povolanie. Mám zprávu, že ich počet stále rastie. No budú potrebovať strechu nad svojimi hlavami."

Títo chlapi, ktorí sú už v Ríme, a podľa mojej zprávy bude ich do 20, nemôžu spávať pod holým nebom. Musia mať strechu, potrebujú svoj malý seminár. Týmto seminárom, touto slovenskou strechou má byť Ústav sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

Keď Mgr. Jozef Tomko prišiel z Rima, aby slovenskej Amerike vysvetlil tento posvätný cieľ, odporúčaný a schválený najvyššími cirkevnými predstaviteľmi Svätej Stolicie, my slovenskí otcovia benediktíni na svojom ročnom zhromaždení neváhali sme ani na chvíľu ujsť sa tejto vznešenej myšlienke. Ako viete, odhlasovali sme na Ústav sv. Cyrila a Metoda v Ríme \$50,000.00.

Povedali sme si, že strechu nad hlavu našich seminariátov v Ríme nemôžno začať stavať len sľubami a dobrými predstavitelmi. Aby mohli mať budovu, musia sa najprv položiť základy. Nepochybujeme, že ichičiek sa nazberá pomaly od nášho dobrého a obetavého slovenského ľudu. Ale kým sa ich nazberá na celý dom, to dlhá potrvá.

Ako sme to mohli spraviť? Áza niektorí z vás sa poďuovali nad našim rozhodnutím a možno sa pýtal samých seba: Ako otcovia benediktíni, ktorí už toľko roky prosia sami na stavbu a dokončenie svojho vlastného kláštora, mohli prilať toľkú sumu na Ústav sv. Cyrila a Metoda v Ríme? Možno nemajú viac nijakých finančných starostí a ťažkostí.

Drahi naši priatelia a dobrodinci, dovolte, aby som vám to úplne vysvetlil. Jednoducho sme príložíli ku svojim dlhobám a príložíli sme ku svojim ťažbám a zodpovednostiam. Veríme, že hodno prílesť i tú najťažšiu obeť za taký vznešený cieľ, ako je výchova seminariátov na kázov pre Slovensko, a že budeme schopní splniť tento náš prísluh s pomocou a štedrosťou našich priateľov a dobrodincov. Toto dáva, toho Pán Boh požehnáva. Veríme, že neprestanete podporovať i náš kláštor, lebo už v tej podpore budete mať účasť v obetach našich.

Ozaj takto by nám bolo raz sa zodpovedať, že sme si hlas ukrývajúcej a umlčanej Cirkvi na Slovensku nepovážili. Žatva bude veľká a robotníkov nebude. Nuž urobme všetko, aby sme robotníkov do budúcej žatvy pripravili.

Je to veľký a vznešený cieľ. Predbehujeme sa všetci v práci za jeho uskutočnenie, vedené síc láskou Kristovou. Nech nevychladne ani vaša láska k nám, drahi naši dobrodinci, ani vaše láska ku Cirkvi, umlčanej a ukrývajúcej na našom milom Slovensku. Vážnomy láskou a štedrosťou uskutočnime tento vznešený cieľ a zachrátime i vzkriesime, až príde čas, dedičstvo našich otcov.

Nech v našich slovenských a kresťanských srdciach neprestanú ozývať sa slová Jeho Eminencie kardinála Muzniho, ktoré pre nás z Rima dňa 14. mája napísal:

"Všetkým slovenským kňazom a veriacim, čo podporujú dielo kňazských povolání, zo srdca udeľujem svoje požehnanie a prosím Boha, aby urychlil príchod lepších čias pre vieru, slobodu a pokoj na Slovensku."

# JADIERKA

Dva jednotárske jubileá: 103 rokov od narodenia dp. Štefana Furdeka a 70 rokov, čo nám založil EKSJ. Slávime ich na začiatku septembra. Nuž urobme mesiac septembra pamätným z každého ohľadu a v prvom rade v modlitbách, spomínajmo na nášho zakladateľa i na všetkých, čo sa zaslúžili o rozkvet KJ!

Po vydaranej a akvelej slávnosti vo Washingtone zase ťaká práca každého, kto miluje Jednotu a kto sa hlási do Furdekových šikov. Roboty je vždy dost a najkrajšia omlava sa prejavuje v práci, ktorá donáša ovocie. Preto nech ani jedah brat ani jedna sestra neprestanú vo zveľáčovaní spolku, okrosav a celého organizácie, jej orgánov a každej aktivity, ktorá sa týka amerických Slovákov.

Brat hlavný tajomník Ján Šabol prechádza vo svojom jubilárnom článku, že sa chystajú dejiny KJ. My sme nechceme k vecou na verejnosť prv, než by sa o nej nepovedalo úradné slovo. Ani teraz sa o vecou nezapodievame, len pripomíname, že sa dejiny československého KJ, hude to obsiahle, vyčerpávajúce dielo a dúfame, že na diamantové jubileum KJ jednotári ho budú mať v rukách.

Medzi najmilšie návštevy na Jednotu v poslednom čase patrila vizita vdp. Andreja Ptra, O. S. B., a Mikuláša Sprince, s ktorými sme strávil veľmi príjemný večer a mali sme možnosť navštíviť sa o o božských problémov. Radi zdôrazňujeme: vo všetkom sme sa zhodli, priateľsky porozumeli.

Father Andrej, ako je všeobecne známy riaditeľ Slovenského Ústavu, má veľa plánov a ešte viac nadšenia. A toto je, čo si každý statčný Slováč v tomto benediktínskom oceňuje. Okrem toho, ako je všeobecne známe, dp. Ptra patril medzi najkľukavších slovenských novinárov. Je isté, žeby tento kňaz mal redigovať noviny a keby sa len toľko povolaniu venoval, vytvoril by vzácne dielo.

Vdp. Sprince nám prazradil mimo iného, že dp. Ján Lach zanechal na časopis Most niečo peňazí a osv. opát Teodor Kojší, O. S. B., veľkodušne zveril Most do opaty Slovenského Ústavu. A tak Most bude vychádzať. Básnik Sprince máve Mostu, ako žije každej peknej myšlienke a podujatiu a ako ich prejavuje vo svojich cenných knihách, básniach, zberkách, románoch alebo náboženských úvahách a postreboch. Ani čto leto nebol suché: priniesla úrodu, lebo je už po žatve. Father Sprince napísal ďalšiu zberku básní.

Ohaja clevelandská hostia rozhovorili sa i o najnovšej zpráve, podľa ktorej jby benediktín, dp. Juraj Ľubá odchádzal spozu redaktorského stola. Vdp. Ptra a Sprince vyslovo al o o sľu j zislužnú prácu dp. Ľubá a ľubujú, ako ľutujeme aj my, že ho stratieme ako kolegu.

Pravda, bola reč o literárnej, vedeckej a umeleckej tvorbe. A vdp. Sprince nám nechal šek na \$25.00 ako pomoc na vydanie úvah a článkov o zomutlom Jozefovi Hronskom. My sme sa odvdaliť vzácnym priateľom tým, že sme im dali posledný článok J. C. Hronského, aby ho uchovali v Slovenskom Ústave. Dojímavé bolo, a akou úctou i Father Ptra i Father Sprince brali do ruk text Hronského Svetielka a ako sa nad ním a jeho obsahom zamýšľali.

Článok od Hronského, ktorý prišiel práve v ten deň, keď prišiel na Jednotu a do redakcie Slováka v Ameriko vdp. Ptra a Sprince a už akoby vstúpil do Hronského Hronský v článku vzdáva hold ocom benediktínom a nadväzuje na tlačovú zprávu Father Andreja.

Z takýchto vecí sa človek povzbudí a myslí, ako Pán Boh všetko múdro zariaduje, ako spája dobré s dobrým, ako dáva dokopy ľudí, ako predlžuje myšlienky veľikánov v dielach tých, čo chcú a menia pracovať ďalej. Nuž a ktože by vedel a mohol lepšie predlžiť nít Hronského prácu, ako skvelý spisovateľ a básnik Sprince, alebo dobrý a pohotový organizátor Slovenského Ústavu Father Andrej?

My tu na Jednotu, dost odrezaní od každodenného hluhu veľkomestského nesváru, máme viac času myslieť na plány tých, čo nás opustili, a radi sme, keď nás niekto vyhľadá a má živý a úprimný záujem o to, čo bolo, čo by malo robiť a keď poradí, ako by sa to najlepšie urobilo. Dvaja milí hostia z Clevelandu nám tobo povedali práve dost. Vďaka im srdečne.

Sľubov hodne pred voľbami. Sľubujú aj takí, čo nás iné národnosti doteraz nepoznali, za oslobodenie národov spoza železnej opony nie spravili. Treba si všetko zapamätáť a po voľbách víťazom ich sľuby pripomenúť. Dochádza nám veľkolepá predvolebná literatúra, propaganda a čítame aj inonárodné časopisy. Ako je medzi nami známo, čo do kandidátov a ich programu, tak je to aj medzi ľuďmi. Niet vybraných stanovísk. Hľadá sa všade. Nie div potom, že politické strany nás poznajú iba vtedy, keď potrebujú hlasy.

Zato však strany si vyberajú ľudí, akoby vedúci. Od nich čakáme trochu viac aktivity aj medzi voľbami, nielen dva mesiace pred nimi. Jedli sme preto, že v týchto veciach je hodne neporiadku, redaktor Jednoty a predseda Slovenskej Ligy odmietol verejne sa exponovať pred týmito voľbami.

Jedna strana nám poslela akoro denne oznámenia, že na čelo jej národnostného oddelenia (zahrňujú sa tam všetky národnosti v Amerike) je Slováč, o ktorom vieme, že pracuje vo Washingtonu. Na druhej strane ukrajinské noviny píšu, že direktorom tobo istého oddelenia je ich človek. Nuž kto koho "ľahuje"?

Niektorí jednotári posielajú politické úvahy, správy a poznámky a iní sa nás pýtajú, prečo sa verejne nepostavíme za niektorého kandidáta. Odpoveď: Nemôžeme urobiť ani jedno ani druhé, lebo nám to stanovby nedovoľujú. Redaktor Jednoty nesmie odporúčať žiadneho kandidáta. Môže uverejniť iba ohlášku a keď je ohláška vyplatená, dovoľuje sa mu uverejniť malý článok v prospech kandidáta. To je všetko.

Zato my máme svoje politické presvedčenie, sme registrovaní a ubezpečujeme našu jednotársku rodinu, že nevynecháme nielen prezidentské, ale ani tie menšie voľby. A tak prosíme aj ostatných bratov a sestry, aby šli hlasovať. To je vaša reč, tomu odovzdáte svoj hlas, ale hlasujte!

My dáme pokoj k a z d o bratskej a sestrskej organizácii v Amerike. No nie tak jeden "redaktor", ktorý tlačí prípleva aj do newyorkskej kofy (daca už aj pod menom). Mal by leu zametať pred vlastným domom. Má tobo dost. Jeho chleboďarci sa dušali, že ho od čechoslovakov "odpúšťajú". Ale azda stane sa opak.

Bratia! Zaslúbenia boli dané Abrahámovi a jeho semenu. Písmo nebolí: ako by semenám, ako by viacším, ale hovorí ako o jednom: a tvojmu semenu, a tým mieni Krista. A tvrdím: Zákon, ktorý bol daný o štyridsať rokov neskôr, nemôže zrušiť túto od Boha ustanovenú zmluvu a takto zrušiť Božiu zaslúbenia. Lebo keby dedičské právo bolo zo zákona, nemohlo by byť zo zaslúbenia. Načo je teda Zákon? Len z ohľadu na priestupky ho Boh ustanovil, kým nepríde to semeno, na ktorú sa vzťahuje zaslúbenie, a vyhlási ho skrze Mojžiša a skrze prostredníctvom. Avšak prostredník nemôže sprostredkovať, keď ide len o jedného, a Boh je jeden. Je teda Zákon proti Božiu zaslúbeniam? Vôbec nie! Keby totiž Boh bol dal taký zákon, ktorý by mohol oživovať, spravodlivosť by bola a tohto zákona. Ale Písmo Starého zákona všetko zavrela pod biele, aby sa variaciam dostalo zaslúbenia len z viery v Ježiša Krista.

## SVÄTÉ EVANGELIUM

Mat. 23. ev. evangelie podľa Lukáša, hlava 17, verš 11-18.

Za onoho času na svojej ceste do Jeruzalema uberal sa Ježiš po hraniciach Galilejskej a Samariánskej. Keď vchádzal do istej dedinky, vyšli mu v ústrety desiat ľudia. V ich diaľke ostali stáť a odiaľ volali vrúcne hlasom: Ježiš, učiteľ, zmiluj sa nad nami! Pozrel sa na nich a rozkázal im: Odíďte a ukážte sa kňazom! Keď teda šli svojou cestou, odstúpili sa od svojej choroby. Tu jediný z nich, keď videl, že je uzdravený, vrátil sa späť. Veľkým hlasom zveľboval Boha. Padol na tvár pred Ježišom k jeho nohám, aby sa tak poďakoval. A ten človek bol Samaritán. Vtedy sa pýtal Ježiš: Či sa ich neochotilo dostať? A kdeže je ostatných deväť? Či sa už iný neochotil, ktorý by sa bol vrátil vďaka vzdávať Bohu, iba tento cudziniec? Vtedy mu povedal: Vstaň a id! Tvoja viera ťa uzdravila.

## VÝKLAD

Pána Ježiša veľmi bolelo, že z desiatich očistených len jeden myslal na poďakovanie. On, Pán sveta, ľahko nebol odkázaný na povďačnosť iných ľudí, ale túto mu bolo tých nevdácných preto, lebo preukázali, že nemajú v sebe ani tak najprimitívnejšie cti spoločenského života: akúsi prirodzenú povďačnosť. Táto pozostáva v tom, že cítim sa byť zaviazaným voči tomu, kto mi akúsi službu vykonal, kto mi čos dobru urobil. Kto ešte aj na túto malú službu zabudne, ten je duševne surový, ten nie je súci na vyšší duševný život. Kto nemá ani prvú plamenu "a", ten sotva bude voľiteľ čítať. Spasiteľ dobre znal túto ľudskú prirodzenosť, preto sa tak bolestne vyslovil o šiestich nevdácných.

Dajme si pozor, aby sa táto bolesť Spasiteľova nevzťahovala aj na nás. Aj my niekedy zbožujeme na povďačnosť už aj voči ľuďom, ktorým by sme mali čo poďakovať. Latinská príslovia hovoria: Dixisti ingrátum, dixisti omne malum, — to jest: keď si povedal o niekom, že je nevdácný, povedal si o ňom najhoršie. Niekoľko je to iba nevdácnosť: nie sme natoľko vychovaní, žeby sme dali svoju vďaka na javo — inakedy však, a to veľmi často, ja to naša sprostá pýcha, ktorá si myslí, že všetko dobré, čo s nami bol robia, aj tak nám patrí, takže povďačnosť je zbytočná. Nie raz je to aj špatná pomsta, ktorá v urazenosti nahnevane zabudnúť na všetky dobroty, čo sme od iných v minulosti akúsi. V každom prípade nepovďačnosť je ohľadná.

Najohľadlivejšia je nepovďačnosť voči Bohu.

Pýtate sa, či je to vôbec možné, aby človek bol nevdácným voči Bohu. Tu máme každodenné skúsenosti. Kto by sa osmeloval tvrdiť, že všetko, čo má, a najhlavnejšie dobré zdravie, nemá od Boha, od Stvoriteľa všetkých vecí, od Boha, od ktorého závisí každá chvíľka nášho života. Koľko ráz sa stane, že naše zdravie, ba náš život visí iba na nitke, koľko ráz sme akúsi, že veľké udalosti v našom živote záviseli akosi len od malichernosti. Bola to náhoda? Akiste nie. Náhoda nie je, jestvuje len svätá vôľa Božia, bez ktorej sa nič nestane, ktorá má všetky veci v pláne. Dobrá chov a slo príbuzná. A keď sa s nás zabudnúť sa, modliť, koľko z nás nepripadá ani tie najmenšie povinnosti voči Bohu, ba koľko je dnes už aj tých nešťastných, ktorí vo svojej hluposti zaprí Boha samého a stanú sa ateistami, bezbožníkmi. V duchu dobre cítia, že jestvuje Boh, ale vo svojej nadutosti nemajú na hrozivé následky svojej apatie. Aká ohľadná je to, keď niekto zapre svojho otca, alebo sa zaň hanbí: Boh zaprieť nie je len ohľadnosť, alebo neokorená obmedzenosť, lebo za Boha sa nemáme čo hanbíť. Mizernej človek, ktorý si takého niečo dovolí. Hovoríme, že takáto osoba žije bez Boha, ako zvierat. Zle to hovoríme, keďže to zvierat nemá rozum a spásu, aby vyznávalo svojho najvyššieho Stvoriteľa, ale inak celý život všetkých zvierat je ustavičným zveľbovaním veľkého a všemohúceho Boha.

Hudme povďační voči Bohu za každú chvíľku, ktorú sme prežili. Budme mu povďační za dň zdravie a šťastie, ale budme mu povďační aj za dň nezdravia a zdanlivého svojho nešťastia, lebo aj týmito len našu dušu učí podrobne skúšať a vychovávať nás k vyššiemu životu. Koľko ráz len neskoršie prideme na to, že ono alebo druhé nešťastie bolo pre nás vlastne šťastím. Za všetko vďaka buď Bohu aj vtedy, keď sme všetko stratili: Boh dal, Boh vzal, nech je jeho meno chválené!

Vďačnosť voči Bohu má krásnu odmenu, hoci za odmenu nádejní nesieme byť povďační, keď povďačnosť je vtedy najkrajšia a najľahostejšia, keď je bez očakávania odmeny, keď je nezištná. Odmenu predsa má, lebo ona je najlepšia príprava k ďalším milostiam Božím. Povďačnosť akoby rozširovala to ľudské srdce, aby sa čím viac Božieho požehnania v ňom zmesilo.

Povďačnosť voči Bohu má odmenu aj v tom, že sa naplnia dobrým vedomím svojej šťastnosti.

Ako má vyzerá tá naša povďačnosť voči Bohu? Vďačť chválu Bohu; modliť sa vrúcne a meditovať na veľkých dielach Božích. Okrem toho vďačť chválu Bohu aj svojim príkladným svätým životom.

Jeden z najkrajších spôsobov našej povďačnosti voči Bohu je: povďačnosť voči jeho svätej Cirkvi.

Svätú Cirkev ustanovil Boh na to, aby pracovala za duševné naše blaho. Ona toto poslanie svojo včre koná. Vo všetkých okolnostiach, od toho okamihu, keď sme sa narodili a vo svätom krste prvý raz nás vzala do svojho milujúceho náručia. Teda jedna z najväčších nehanobnosti nášho sveta je, keď necharakterní ľudia pre domnelú hmotnú výhodu, hľpu stranícku politiku a triednu nenávisť o j verejne vystupujú z Cirkvi. Je to tá najväčšia nevdácnosť voči matke, ktorá nás vychovávala, nás od všetkého zlého a najmä od mravného klesania chránila svojimi svätosťami.

## Pán Boh zaplať!

Villem B. Lacko št.

Vďačnosť je vzácna čnosť. Učíť nás ju naši milí rodičia od najútlejšieho detstva. A pretože boli nábožní, nestáli im len jednoduché "Dakujem pekne", ale spájali ju vždy s Bohom. A tak medzi prvými slovami, čo sme sa naučili vyvolávať, patria i slova "Pán Boh zaplať!"

"Pán Boh zaplať!" — vravíme na znak hlboké a úprimné vďačnosti za preukázané dobrodenie, službu a láskavosť.

"Pán Boh zaplať!" — hovoríme vtedy, keď naše srdce číť lásku prejavujú nám blízkymi.

"Pán Boh zaplať!" — vravíme vtedy, keď naše srdce zaplavuje radosť a vďačnosť.

A to je tak pekné a milé! Ako! upomína na láskavé slová Krista Pána, ktoré povie pri poslednom súde: "Mihli fecistis — Mne ste to urobili". (Mat. 25:40).

Áno, On je, ktorý všetko odpláca, odmeňuje.

Preto je úprimné a iskrené "Pán Boh zaplať!" v našich ústach.

"Pán Boh zaplať!" — vyslovujeme slovenským novičom, ktoré príniesli oznam o najnovšej slovenskej osade v Kanade — o kostole sv. Cyrila a Metoda, New Westminster, B. C.

"Pán Boh zaplať!" — vyslovujeme za milé riadky, povzbudzujúce slová, iskrené žiženia, ktoré nám priniesli listy.

"Pán Boh zaplať!" — vyslovujeme z hĺbky srdca všetkým tým, čo nám poslali popri žieniacich milodary na kostol.

"Pán Boh zaplať!" — vyslovujeme nasledujúcim dobrodincom, rozkúšaným po Kanade, USA, ktorí počuli náš hlas a povzbudili nás ako morálne, tak hmotne:

Drozd, Ešák, Chmelár P., Košák, Kosempa, Kozá, Fr. Kozák, CP, Krehel, Maršala, Mikulášik, Puškár, Dr. Rekm, Roman, Slaj, Satina, Šiška R., Šroba, Tírpák, Zelinko, Zák.

"Pán Boh zaplať!" i všetkým nasledujúcim v krátkych budenosti.

"Vďační budte!" — napomína nás aj sv. apoštol Pavol (Kol. 3:16). K vďačnosti nás napomínajú i veľkí svätci, ktorí nám dali aj žiarivý príklad. Ich život bol vlastne stálym vzdiavaním vďaky za dobrodenia od Boha. A sv. Pavol poukázal na vďačnosť vtedy, keď povedal, že všetko, čo máme, sme dostali: "A máš všeto, čo by si nebol dostal?" (1. Kor. 4:7).

Vďačnosť je nám veľmi potrebná. Je tiež zriedkavá čnosť, ale to nás nijako neopravňuje, aby sme neboli vďační. Naopak, súťi nás, aby sme i nášho života urobili prefačiu vďačností voči Bohu a tým, ktorí nás z lásky k Bohu zasypávajú dobrodeniami.

Pán Boh zaplať!

## Úspešný výlet osady sv. Antona Paduánskeho vo Webster

Webster, Mass. — V sobotu, deň pred výletom osady sv. Antona Paduánskeho, ktorý bol 31. júla, sme mali dážď. V našich modlitbách prosili sme milého Pána Boha, aby nám doprial pekný deň v nedeľu pre náš výročný výlet. Otec nebeský vyslyšal našu prosbu a v nedeľu ráno dňa 31. júla svietilo krásne slnieč-

Matky, budúce povďační voči Cirkvi, aby aj naši synovia boli povďační a verní synovia svätej Cirkvi až do smrti.

Povďačnosť voči Cirkvi pozostáva v tom, že sme jej členmi. Celou dušou sa pripojíme ku katolíckej akcii, zúčastňujeme sa v činnosti dobročinnéj lásky k bližnému, v činnosti takzvanej Karity obetujeme na cieľ katolíckej, podporujeme katolícke noviny, predplácame ich atď. Predovšetkým najkrajší spôsob povďačnosti voči Cirkvi je, keď sa, vďaka a neochotne priznávame k svätej Cirkvi a hľadíme jej sväté záujmy v školskej otázke a v spoločenskom živote.

Odmena za to je povznášajúce povedomie, že sme nie sami, že nás je mnoho na svete, ktorí tvoríme svätú Cirkev katolícku, že tvoríme svätých obcovanie k zabezpečeniu blaha nášho večného života.

## SLOVENSKÝ ODPUST V SARNU, KANADA



Ako sme už oznámili, v nedeľu 18. septembra budeme mať pri osade Sedembolestnej Panny Márie v Sarni, 652 Lake Shore, slovenský odpust. Učtíme si našu patrónku, ktorá je i patrónkou slovenského národa. Pozývame na sv. omšu, ktorú odslúži náš duchovný otec dp. Karol Moravčík, ktorého vidíte na našom obrázku pred kostolom. Po sv. omši

ako. To bola naša radosť. Náš duchovný otec dp. Jozef A. Ferenczovi, že sa postavil o tak náš srdce poslal, ktorí byvame v mestách Webster a Dudley, tiež aj našich priateľov Slovákov v susednom mestečku East Douglas a na okolí.

Keďže Otec nebeský vyslyšal našu prosbu, srdce nášho mu za tak krásny deň. Od 7. hodiny ráno až do 7. hodiny večer priestranný lesík vedľa štátnej cesty bol naplnený. Priatelia sa schádzali a milo a srdce vítali. Bol to pekný pohľad. Všetko bolo dohru zariadené. Naša mladá žienička z Osadaého klubu a Oltárskeho spolku napiekli a navarili chutné jedlá. Všetkého bolo dosť. Tiež aj rozličné pečivo. Koláčiky, makovníky a višňové iné. Naše školské kuchárky sa školsky obracali v kuchyni a podávali chutné holupky, klobásky a pečivá. Mladí chlapi mali prácu a občerstvením. Všetkého bolo dosť. Všetko išlo v tom najvyššom poriadku. Láskava hudi lásku.

Náš duchovný otec vynášal všetko nové na zabavenie v tejto dobe. Každý mal príležitosť prísť si do domku niečo pekného. Náš mužský a ženský výbor sa spoločne staral, aby všetko išlo v tom najvyššom poriadku. Srdce náš vďaka za uslovnú prácu. Srdce náš vďaka priateľom z East Douglas, Mass., ktorí nás vždy všemožne podporujú, našim websterským a dudleyským i okolitým Slovákom. Nesmieme zabudnúť srdce sa poďakovať tiež i našim priateľom, ktorí nás každoročne láskavo navštevujú. Je to br. Alojs Vnuk s manželkou z Rockville, Conn., a tiež br. Štefan Káberik s manželkou z Putnam, Conn. Aj iní. Dakujeme všetkým priateľom, každému jednému. Nech vám to milý Otec nebeský stonásobne odpláti. Predovšetkým nech Otec ne-

beský odpláti nášmu duchovnému otci dp. Jozefovi A. Ferenczovi, že sa postavil o tak náš srdce poslal, ktorí byvame v mestách Webster a Dudley, tiež aj našich priateľov Slovákov v susednom mestečku East Douglas a na okolí.

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

Valent Grega, predseda, Blahoslav Gollas, podpredseda, Matej Pacovský, pokladník, Ján Meštníček, predseda kultúrneho výboru

Ján Chropko, člen výboru, Ján Kukura, člen výboru

vall vo viere podľa príkazov Božích.

Áno, komunizmus chce z nášho národa urobiť bezduchú hmotu, ktorá by nemala mať žiadneho národného a kresťanského povedomia, ktorá by ale pracovala ako robot, ktorý stlačím gombíka možno uviast do pohybu bez toho, aby vedel, kto je a čo je, alebo že robí v prospech najväčšieho kapitalistu sveta, komunistického proletariátu.

Reč dp. Danču bola naplnená od začiatku až do konca, ale veľmi smutná. Veď inak ani reč o komunizme nemôže byť. Preto bolo by užitočné pre všetkých, žeby si výpovede dp. Danču vzali k srdcu a pracovali v tom smere, aby sa plaga ľudského pokolenia nedostala na slobodnú časť sveta a zároveň pomáhali tým za živa pochovaným dostať sa z komunistického "raja" koncentrákov. Lebo ako vyšlo slniečko po búrke v deň nášho výletu, tak pride i deň slobody ujarmeným národom. A to dá, Bože, do najkôr i nášmu slovenskému národu, aby mohol žiť vo svojom vlastnom samostatnom slovenskom štáte, kde bude naša viera katolícka prekvitať na chvilu nebeského Otca.

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

Člen Ligy

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

Úrad 261. sboru Slovenskej Ligy vykonal dobrovoľnú zbierku na zasokrytie výdavkov. Po vyplatení účtov zostala i pekná suma, ktorá, keď budete toto čítať, bude u nášho duchovného na fond prístavby školy, kuchyne a gymnázia našej osady sv. Jozefa. Úrad nášho sboru je vďakový zaslaný dp. Vincentovi Dančovi, čo chceme i verejne preukázať, taktiež bratovi Antonovi Manovi a jeho manželke, že boli takí láskavi pustiť nás na ich farmu a pri tom poskytnúť pomoc a radu. Ďakujeme i ostatným, čo nám podali pomocnú ruku. Hlavne žieničkami, čo nám koláčikov doniesli a, pravda, i tým, čo nás pocítili tak peknou návštevou z tunajšej filínskej, agnawskej, merillskéj a lausingskej okolice a našim slovenským časopisom, ktoré nám vždy všetko uverejňujú. Este raz vďaka všetkým.

## SEVENTIETH ANNIVERSARY OF THE JEDNOTA

(Continued from Page 1)

chin, as others, who had money to pay at the door, passed by and entered the church proper, and knelt in the pews. Who of you today would tolerate such treatment, and still remain good Catholics? Your blood would boil. Today, even for much lesser reasons, some misguided Catholics drop their religion. How true! Perhaps each one of you knows of such Catholics of Slovak origin, who have defected from their faith, because their will did not prevail. How many there are who, because of too close an association with people, lax in the practice of their religion, and perhaps with scoffers of all religion, they became lax and indifferent, if not hostile to all religion.

The deep, strong faith, as exemplified by the immigrant, had to be preserved. In the face of all hardships. How? These hardships were brought about by so many forces, by the economy of those days, by social ostracism, like to the opposition in our day of the Negro. In those days of trial, our people were labeled as "hunkies" and "guineas"; and many slurs were thrown at them. Due to the fact that they did not know the language, and that they were not of Anglo-Saxon or of some other better known nationality, they were not accepted in the company of so-called Americans. They were fit only for jobs not wanted by others; and if they did have jobs wanted by others, they became the targets of abuse and even stone throwing.

Again the question: how preserve that Slovak in a strange land, how preserve his faith, his only haven?

God be thanked that He in His providence gave them Father Furdek. It was he and his inspired leadership that saved our fathers from annihilation as to their Slovak origin and their faith. He it was, together with a few laymen, led by Mr. Onda, who fathered the idea of an organization that would help the Slovak socially, financially and religiously. That organization was the First Catholic Slovak Union, the Jednota.

Again I say: God be thanked! If not for Father Furdek and his few followers, we would not be here today in Washington itself, proclaiming our gratitude to God and celebrating the 70th anniversary of the Jednota. Whereas in the 1890s and the early 1900s we were not able to associate with so-called Americans, when, due to the system of that day, we could not enter the inner sanctum of the church, today we can meet in the capitol of the United States and the free world, we can gather in the National Catholic Shrine of the Immaculate Conception, in order to thank Almighty God and Our Lady of Sorrows, the patronesses of our people, for the preservation of our faith and of our Slovak origin.

Today we are able to point with pride to the numerous churches (about 300), and schools, both elementary and high, to the religious orders and congregations of men and women, to the hundreds of priests, to the many prelates, an abbot, yea, even to two bishops. All these attest to the staunch faith of the pioneer Slovaks, whose children today are not unwanted, on the contrary, they are very acceptable as parishioners in any parish. Not only have the children of the Slovak pioneers made progress ecclesiastically, but also in the various professions and in the art of government and of sciences. The presentation of these facts will be accepted without the need of stating statistics. America knows us; American Catholics also know us, and in some instances look with envy on our institutions.

In review, let us ask ourselves: Where would we be today, if not for Father Furdek, if not for that organization, the Jednota, which kept alive our national origin, but especially kept the Faith of Christ burning in our lives? In all sincerity we would have to respond, that individually most of us would be "nobodies," we would have been lost to our nation, and perhaps lost to the faith, as so many others, who migrated to other lands without their priests and religious and national leaders. That we are known and respected today, is not due so much to individual effort and worth, as to our progress made as sons of Slovak pioneers, who kept us together socially, nationally, and religiously through the Jednota. It was through the efforts of individual branches of the Jednota, that many parishes were founded, and later schools and convents and monasteries. Have you noticed how many professional men, as for instance medical men, have grown into prominence together with the institutions to which they were attached? Without those institutions, they would have been little known. Without such an organization as our Jednota, we, too, would scarcely have the stature that we now enjoy.

Only last month I had the privilege of offering Holy Mass in the catacomb of St. Gallitus, in Rome. I was reminded of the great sacrifices that the early Christians had to make in order to preserve their faith. They had to hide in the bowels of the earth. Today we do not have to bury ourselves neither socially or religiously, and still how many of us do so, not literally, but nevertheless, by not living as sons and daughter of pioneer fathers should live. We lead lives that do not exemplify the sturdy faith of our pioneer fathers, who accepted as their motto: "For God and Nation — Za Boha a narod."

It is our prayer today, that when the Jednota will celebrate its centennial, it will be stronger and more devoted to that motto, because the heirs, we, you and your children, will have resurrected within their hearts that courageous and self-sacrificing spirit, which gave birth to the Jednota, and which, we hope, will be preserved in full vigor by you. Remember that you united, are the Jednota, and that it will be what you make it. It was born in travail, may it never die in travail, but live on fostering a love for God and for country and for the Slovak nation of which we are proud descendants. On to a glorious centennial!

However, this celebration would not be complete, if we did not give recognition to the pioneer priests, who came from Europe in order to minister to the spiritual needs of our forefathers. They, too, must be included in our gratitude to God, but also to the land that sent them to our shores. The Jednota, without these priests, would have had very difficult times to keep itself alive, not alone to prosper. Even Father Furdek came to us from Europe. So, European priests manned our churches in those early days, when we had no priests of our own, and could not have had. They kept alive and preserved that faith. Now, Slovakia needs us. It is in travail; it is, as it were, living in the catacombs. Her priests are dying out, and the prospects

## THE CRIMES OF KHRUSHCHEV

Consultations with Mr. Joseph Furdek and Father Theodorik Joseph Zubek before Committee On Un-American Activities House of Representatives

Father Zubek. After the overthrow in 1948, the church was taken under complete control by the Communist regime. First of all, all Catholic periodicals and publishing houses, reestablished in 1946-47, were suppressed. There were over 20 Catholic periodicals and 8 publishing houses in Slovakia. Only one publishing house, the Society of St. Adalbert, was left to continue under its old, historic name. But even that one was immediately put under complete Communist control and forced to serve Communist aims. It is currently publishing the Katolicke Noviny (Catholic News), a weekly, and the Duchovny Paster (Spiritual Shepherd), a monthly for the clergy, but edited in the pro-Communist spirit.

Mr. Arens. Why did the Communist let the Society of St. Adalbert exist?

Father Zubek. I think it was for propaganda purposes. Since its foundation in 1870, the Society of St. Adalbert was deeply rooted in the Catholic life in Slovakia. The suppression of this publishing house would have been too much for Slovak Catholics to swallow. Then, the Communists impudently pretend to be benefactors of the church. They try to keep up appearances of religious freedom. According to the Soviet pattern, the Communists of Czechoslovakia put into their new constitution of May 8, 1949, a paragraph about religious freedom. They did not close any church. They permitted the publication of the two aforementioned, so-called Catholic periodicals and occasionally some books, such as a daily missal in Slovak, or the Holy Bible. But they are doing it only to boast that no harm to the church is being done. Actually, whatever they left of the church organization is under strict Communist control and must serve the Communist regime.

Mr. Arens. Were there other instances of Communist encroachments against the church?

Father Zubek. There certainly were, and very many. To proceed chronologically, I have to mention, first of all, the suppression of all Catholic societies, reestablished in 1946 and 1947. No exception, not even to preserve appearances, was made at this time.

Mr. Arens. Were some Catholic societies permitted later?

Father Zubek. Not exactly. But there was something which should eventually be qualified so. It was on June 10, 1949, when the Communists of Czechoslovakia tried to establish a Catholic pro-Communist organization under the name of the "Catholic Action." The genuine Catholic Action was suppressed in 1948. A year later, the Communists gathered in Prague about 800 lay people and 70 priests who proclaimed themselves to be representatives of the Catholic Church in Czechoslovakia. They established the so-called reborn Catholic Action, whose purpose was to reinstate good relations between the church and state, after the official discussions about the agreement between the church and state failed in March, 1949.

The bishops protested vehemently against this spurious organization, qualifying it an attempted schism, and prohibited Catholics from having anything to do with it. Also, the Holy See on June 20, 1949, issued a decree excommunicating all organizers, promoters, and members of this organization. Despite the opposition of the hierarchy, clergy, and faithful, the Communists still insisted on imposing their "Catholic Action" upon the Catholics, which resulted in a great turmoil throughout the whole Slovakia. Slovaks during the summer of 1949 was on the verge of open rebellion. Hundreds of people and priests were imprisoned in this connection.

Mr. Arens. Was the Slovak clergy in strong opposition to communism?

Father Zubek. It is quite natural that the Slovak clergy, knowing the atheistic and antireligious nature of communism, was strongly opposed to it. On the other hand, the Communists were fully aware that the Catholic people of Slovakia, traditionally influenced by the clergy, were also opposed to communism as long as the influence of the clergy persisted. That was the reason why since 1948 they started to disrupt the ties between the clergy and the lay people, and to disturb the unity of the clergy itself. First of all, they began to press the bishops to conclude an agreement between the church and the Communist government. The agreement was never concluded. The negotiations collapsed on March 22, 1949, because the Communists simply wanted the bishops' ratification of the Communist encroachments upon the rights of the church and rejected all the rightful demands of the hierarchy to guarantee the basic rights of the church.

Meanwhile, the Communists tried to get some priests to their side. Those members of the clergy who showed signs of subordination were praised in the Communist press as good "patriotic priest," though, in fact, most of them were rather mentally disturbed persons, at odds with their bishops and superiors. These priests assisted in the establishment of the so-called "Catholic Action" on June 10, 1949, and subsequently yielded to further Communist demands. But the bulk of the Catholic clergy remained loyal to their bishops and to the Holy See, and was for a long time openly opposed to Communist pressure.

Mr. Arens. Did the opposition of the clergy lessen?

Father Zubek. To some extent, yes. The reason was that the Communists, after the failure of the discussions for an agreement between the church and the state and of their spurious "Catholic Action," increased their efforts in dissolving the church organization. The critical step in this direction was the new antichurch laws of October 19, 1949.

By Law No. 217, all religious matters were put under

for new priests within its borders are very poor. Last year only one was ordained. When God in His mercy frees them from the slavery in which they find themselves, they will be in need of priests. How better can we show our gratitude to Slovakia, than by preparing for that day, when priests will be able to enter that sad land? There is on foot a movement approved by the Holy See, to prepare priests for that day, in Rome. Let us support that movement. The Jednota, as an organization should feel that it has the first obligation, and you, as beneficiaries, should also give your financial aid through your parish priests.

Again, let us repeat: "Za Boha a narod!" (For God and Nation!)

complete control of the newly established State Bureau for Ecclesiastical Affairs. All priests in public ministry were bound to take the oath of loyalty to the Communist regime. For any religious activity, the approval of the Bureau was required. No assignment to any religious office was possible without previous approval of this department.

By the Law No. 218, after all church properties had been nationalized, the government took over the economic safeguarding of the clergy and the maintenance of church buildings. The trick of this law was that economically all priests were put at the mercy of the State Bureau for Ecclesiastical Affairs. The salaried priests became state employees. The bishops protested against these antichurch laws. But to prevent further damage to the priests and to the church organization, they permitted their priests to take the oath and the salary with the restriction that they do not assume any obligation which would be against Divine and Ecclesiastical laws or against their priestly conscience.

Mr. Arens. Did all the priests take the oath of loyalty?

Father Zubek. Most of the priests did. Those who did not were deposed from their posts, and most of them were imprisoned. The bishops first refused to take the oath. Three of the ten Slovak bishops were imprisoned, and on January 15, 1951, two of them were sentenced to life imprisonment and one to a 24-year term. The remaining bishops were confined to their residences and prevented from the administration of their dioceses. Additionally, three other Slovak bishops were imprisoned. Andrej Skrabik, bishop of Banska Bystrica, died on January 8, 1950, and a "patriotic priest" by the name of Jan Dechet was appointed by the Communist Bureau for Ecclesiastical Affairs as the administrator of the diocese. This gross infringement brought about the delicate problem of church jurisdiction. The situation in the Banska Bystrica diocese became quite confused, and a dreadful precedent was set up for dioceses where the bishop was imprisoned. To prevent a repetition of the case of Banska Bystrica, and to save the church organization as much as possible, three bishops consented to take the oath, on March 12, 1951.

Mr. Arens. Did the religious situation in Slovakia change with the taking of the loyalty oath by the bishops?

Father. To some extent, it did. In general, the open resistance of the salaried clergy to the regime lessened. But it does not mean that the salaried priests all became collaborators with the Communist regime, or pro-Communist priests and bishops. The original number of collaborators from the ranks of the clergy, about 60 all together, hardly increased. The only difference was that the collaborators became much bolder and, under Communist pressure, received quite important assignments in the church administration. Some were elected by diocesan chapters of Canons as administrators of dioceses and vicars capitularies; others were appointed as vicars general or directors of chancery offices. The Communist-sponsored activities of the salaried clergy are carried on mostly under the title of "Clergy Committees for Furtherance of Peace." All bishops and priests who are not in prison must take part in such activities. They have to preach according to the themes prepared for them by the State Bureau for Ecclesiastical Affairs and delivered to them through the chanceries.

Mr. Arens. Were there other important antichurch measures taken by the Communist government?

Father Zubek. Certainly, there were. One of them was the suppression of all monasteries and convents. Male religious orders and congregations were suppressed in April 1950. There were over 700 male religious priests and brothers living in 137 monasteries in Slovakia. They were taken forcibly to so-called concentration monasteries and were subjected to Communist-sponsored reeducation. If they complied with this brainwashing and took the oath of loyalty, they were sent to parishes and churches as diocesan priests. If they remained unyielding, they were sent to forced labor camps, and later, in 1957, released to manual work. Clerics and religious brothers, if they did not want to leave the religious life, went also through the forced labor camps, and eventually to manual work on their own. A similar fate met the female religious congregations. There were 3,548 religious sisters in Slovakia, living in 210 convents. The convents were suppressed in August, 1950, and the sisters were forced to leave the religious life. If they refused, they were sent to work without any salary in forced labor camps, collective farms, or various state plants.

Mr. Arens. What happened to the Uniates?

Father Zubek. They encountered the most pitiful fate. On April 28, 1950, they were officially put out of existence. Similar to the meeting that the Communists staged for establishment of the so-called "Catholic Action," they organized a gathering for the return of the Uniates to the Orthodox Church. Under the Communist sponsorship, 820 delegates with a hundred of Byzantine-rite priests met at Presov and, purportedly as representatives of Slovak and Ruthenian Uniates, proclaimed the secession from Rome and the return to the Orthodox Church. Both Byzantine-rite bishops, Peter Gajdos and his auxiliary Basil Hopko, rejected the proposal to join the schism and were immediately imprisoned. There were 320,000 Uniates with 319 priests in Slovakia.

Mr. Arens. Are new priests being ordained in Communist Slovakia?

Father Zubek. Hardly any. All the seminaries were suppressed in 1950. All four religious seminaries were suppressed, together with religious orders and congregations. The diocesan seminaries, five in number, were suppressed in August, 1950. Only one seminary, that connected with the University of Bratislava, was reopened for the fall semester of 1950. But the faculty was completely changed, the unyielding professors of theology dismissed; and new, pro-Communist teachers, including a lay expert on dialectic materialism, were appointed by the State Bureau for Ecclesiastical Affairs. The number of seminarians is very small, about 40 together. Ordinarily, 8 to 10 theologians per year are ordained in the new seminary for the priesthood.

Mr. Arens. Has the persecution of the Catholic Church been moderated since Khrushchev's accession to power?

Father Zubek. On the contrary, in the last two years the Communists, particularly in Slovakia, strengthened their efforts to eliminate religion from the lives of the populace. Anti-religious courses, expositions, and publications have increased considerably. The anti-religious fight is considered of the utmost importance, particularly in Slovakia,

where religion is deep-rooted and still has a positive influence upon the anti-Communist stand of the majority of the populace.

Mr. Arens. Did these last Communist efforts have any results?

Father Zubek. No, according to all indications. Always new anti-Communists are being imprisoned in Slovakia. And those imprisoned and sentenced in many instances are not political opponents in a strict sense. Many Slovaks were imprisoned and sentenced, exclusively for religious reasons. Among them were members of the genuine Catholic Action existing in the underground. There were young men imprisoned and indicted for secretly studying theology for the priesthood. There were members of a secretly founded institution, living as religious brothers. There were groups of defendants whose supposed crime was that they tried secretly to continue in their religious life, banned in 1950. One group is liquidated, but new ones spread out. It is clear that even nowadays the church is rejuvenated with her own blood. Today, as it was in the early church, the blood of martyrs is the seed of new Christians.

Mr. Arens. How do the Communists maintain this strict control of the fragments of your church which remain in your former homeland of Slovakia?

Father Zubek. The Communist control can be said to be twofold, public control and secret control of activities of the church. By public control, I mean the antichurch laws of 1949, discussed previously.

Besides, they have secret control of the church. Spies attend every ceremony. They trail priests and bishops wherever they go. I had some experience along that line myself. I was trailed before the monasteries were suppressed. I saw people shadowing me in those last months. I was also a superior of a monastery. Each individual priest did not experience this, but I, being the head of a monastery, was held responsible for all proceedings of the monastery, and whenever I left the door of the monastery I always had someone shadowing me.

The matter of spying on sermons I also know about positively, from personal experience. One spy came to me and asked about the topic of my sermon, because he had fallen asleep during the mass in which he was supposed to listen to my sermon.

It is a matter of general procedure that the Communists have their spying system for all strata of the populace. In every apartment building there is at least one spy for every few apartments. In small houses, there is at least one person who is spying on the people. What I would stress is, particularly for priests, for monasteries, there was not one but many spies looking and going around, and it was not a matter of one individual case, but it was something completely universal and general to our country from the beginning, since 1948. And I am quite sure it stays the same way; that even now there is strict control and surveillance by Communist agents of all individual bishops and priests who still enjoy some kind of freedom, namely, those who are not in prison. They are not really free, that is, but they are at least not in prison, although under strict control and surveillance.

Mr. Arens. Do you have information respecting Bishop Vojtasek?

Father Zubek. I knew Bishop Vojtasek when he was a free man. He was quite a strong personality and very much outspoken in his opposition to communism. After he was taken prisoner in 1950 and then tried in January 1951, I listened every day to his testimony as it was being broadcast on the air, in one of those monster processes they had, and his voice was almost unrecognizable. The whole testimony that he gave was so pitiful that I must say it was a completely different man completely than I previously knew him to be. I assume, therefore, that they used some special methods of their own to destroy his personality so that he would testify in such a way that he showed himself as a weak man unable to defend himself.

Mr. Arens. For the purpose of this record, tell us just a word about Bishop Vojtasek, who he is and what happened to him, a word about his case, please.

Father Zubek. Bishop Vojtasek is the residential bishop of the Spis Diocese. He was active in cultural matters of Slovakia as well as in his religious work. He was considered one of the best and most beloved bishops of Slovakia. He had difficulties with the new Czechoslovakian pro-Communist regime immediately, beginning in 1943, when he expressed his opposition to the new regime, and he was for seven months in prison at that time in 1943. Then he was released, and he continued his work as bishop of the diocese; but in 1948, when the Communists took over, he must have been under Communist surveillance quite strictly, because in the common bishops' meetings he did not take part. His signature does not appear on several of the common statements by other bishops, so I assume that since 1948 he was put aside by the Communists. But he was still not imprisoned until the summer of 1950, and in 1951 he was sentenced to 24 years of imprisonment.

Mr. Arens. What was the offense charged against him?

Father Zubek. It was a made-up offense charged by the Communist, the usual thing: treason, sabotage, espionage for American imperialists, and similar charges, completely without any grounds, without any foundation.

Mr. Arens. Father, based upon your firsthand observations and experience with communism in action, as distinct from the communism that is portrayed by its propagandists and apologists, can the free world coexist with communism?

Father Zubek. No, sir. They have proved so many times that they are completely unreliable, that for them the end is the good of the Communist Party, and behind it, world domination in what they have in their minds. For that purpose, they would do anything. If the cold war does not achieve it, then they will use other tricks. One of these tricks, I think, is the "coexistence" that they are propagandizing now. But coexistence trickery, means that they want to take over through infiltration and through cheating other people, putting them into a kind of sleep or napping. Appeasement is what they want on the part of America, and through that appeasement they hope to achieve their aims, which they were unable to achieve through the cold war. That is my opinion. I don't think there can be any good result from the free world going along the lines of Communist propaganda for coexistence.

The Chairman. We thank you very much, Father Zubek. (The end)

A telling observation by Theodore Mommsen in his History of Rome is applicable in large part to the United States today: "Walls and moats are of no avail, if a garrison will not fight."

The American "garrison" — that is, the American people — will fight in self defense if they know in what field they must engage the enemy. But they are dazed by the skill and subtlety of the Soviet leadership and Soviet techniques, and many of these to whom they look for political guidance are in an better way.

As a consequence, we are building up a huge wall of military and economic strength — as indeed we should do — while under the wall there seeps a stream of subversive agents and ideas which bring about in this country the triumph of the communist line.

## MASSIVE PREPARATIONS

What makes this phenomenon more disturbing is that the Kremlin is engaging in massive preparations to enlarge the area and tempo of this political and psychological warfare.

On June 6, there was held in Moscow a joint session of those who do so much to get America to blink in ways that Khrushchev wants us to think. This fateful meeting was the conference of the editorial board of International Affairs (which monthly instructs the world comrades on how to poison the opinions of the free world) and the Scientific Council of the Academy of Social Sciences of the Central Committee of the Communist Party of the Soviet Union.

Not a word of this conference appeared, so far as I am able to detect, in our general press, although it was reported at great length in the July International Affairs and although its subject matter was "the new stage" in Soviet progress toward the taking over of the United States. This was to be done by making the initial kill today in "the African-Asian" countries and Latin America.

It is the effect which is felt from such Soviet castings that is causing an increasing number of good men to come out for what this column has preached for years, the necessity of American education on the realities of communism. But what kind of an education will this be? Will these carrying on the education have the courage to tell the truth, since if they do, they will be immediately marked as "controversial characters?"

Will they dare to teach that the world outlook of Marxism-Leninism is dialectical-materialism, and that this concept by the communists makes it imperative that we break off relations with Soviet Russia?

## EXPOSING HYPOCRISY

This question is raised by Professor I. Kuznetsov in leading the joint session in Moscow to which reference has been made. He declares boldly that "communism is advancing in its full victory the world over," due to the stupidity of the United States in accepting "peaceful coexistence," which entails "cultural exchanges," Khrushchev visits, and the neutering of the Communist party of this country by many Supreme Court decisions.

This thought is reinforced in the conference by Y. Frenkel, member of the USSR Academy of Sciences, who declares that there will be a triumph of socialism "in all countries" on the propaganda wave of "peace." And in order to make this line clear for the comrades everywhere, and to inflame them against "the frenzied West German revenge seekers and the U. S. monopolies," he throws down the gauntlet in this fashion: "Socialism brings humanity peace. Capitalism is reaching for its gun to evade peaceful competition with socialism. The policy and ideology of war spring from lack of faith in the strength of the capitalist system."

How are we to expose the hypocrisy in these "Aesopian words" unless we start at the beginning and from the Marxist-Leninist classics demonstrate that the world outlook of dialectical materialism leads the communists to set themselves to the task of world conquest by any practicable means?

In the same fashion, since the great technique laid down for forwarding these ideas is growing infiltration of our press and govern-

ment, any real education on communism must examine how the communist line comes to this country and what it contains. But that would, as an example, entail the demonstration that "the battle against McCarthyism" was initiated and stimulated by the communists and then succumbed to by too much of American leadership!

It is because of these realities that I indicate so strongly a humble but sound approach by every American leader and follower in studying the Questions and Answers on Communism by Cardinal Cushing, a new and simplified edition of which will appear shortly.

## Weekly Calendar Of Feast Days

September 4 — Thirtieth Sunday after Pentecost. Generally this date is the feast of St. Moses, Prophet. The Hebrew leader and lawgiver is described in the Book of Exodus in the Bible. He died at the age of 120 on the borders of the Promised Land.

September 5 — St. Lawrence, Bishop-Confessor. He reduced the office of a brilliant marriage, fled from his home at Venice and joined the Canons Regular of St. George. He became the first Patriarch of Venice and died in 1405 at the age of 74.

September 6 — St. Zacharias, Prophet. He lived in the sixth century B.C. He was the son of Barachias and became known in Israel during the reign of King Darius as a contemporary of the Prophet Aggeus. Both contributed by their exhortations to speed up the work of the building of the second Temple.

September 7 — St. Memorius and Compensius, Martyrs. Registered in the Roman Martyrology as St. Memorius, he is also known as St. Memorius but is more popularly venerated as St. Memmius. He was a deacon of Troyes, France. With five companions he was sent by St. Lupus, under whom he served, to the camp of Attila the Hun, who then was ravaging Gaul, to implore mercy of the barbarian leader. Attila had all six beheaded, about 451. However, the prayers of Bishop St. Lupus were answered and Troyes was spared from ravage.

September 8 — The Nativity of the Blessed Virgin. The feast commemorates the birth, free from original sin, of the Jewish maiden at the house of David, destined to become the Mother of God. Her parents were St. Joachim and Anne.

September 9 — St. Peter Claver, Confessor. He was the son of a farmer, born in 1581 at Yverdu, near Barcelona, Spain. He joined the Jesuits in 1604. Stationed at Majorela, he was inspired by St. Alphonsus Rodriguez with the desire to do mission work in America. He was sent in 1630 to Cartagena in Central America, the central slave mart of the West Indies, and for the next 40 years devoted himself to the welfare of Negro slaves. He is said to have baptized and cared for more than 200,000 of them. He died in 1684. He was canonized in 1888 and declared the patron of all Catholic missions among Negroes in 1890.

September 10 — St. Nicholas of Tolentina, Confessor. He was born in Lycia in the third century, a holy man and was promoted before his birth to the service of God. His sisterlies were conspicuous even in the strict order of the Hermits of St. Augustine, to which he belonged. He died in 1310.

The greatest fraternal insurance bargain on the market today: THE FIRST CATHOLIC SLOVAK UNION OF THE U. S. A. AND CANADA. Your family and your Slovak Catholic friends deserve the BEST. Send them up in the JEDNOTA.

## YOU CAN LEARN SLOVAK

just as easily as you can any other modern language. Slovak should be a MUST for students of any of the other Slavic languages, because it is the simplest of all of them and really a KEY to all them. Prove it to yourself by getting the most scholarly text on Slovak, the

## SLOVAK LESSONS

a practical study of the Slovak grammar, 92 lessons, 400 pages; exercises in Slovak and English; English-Slovak and Slovak-English vocabulary. Hard cover, bound in cloth — \$3.60.

Use the order form below and send it to:

P. A. HROBAK, Box 150, Middletown, Pa.

## GENTLEMEN:

Enclosed find 1 — to — SLOVAK LESSONS by Philip A. Hrobak.

Name \_\_\_\_\_ Date \_\_\_\_\_

Address \_\_\_\_\_

City \_\_\_\_\_ State \_\_\_\_\_

## Cleveland All Set For Furdak Day September 4, 1960

The Stephen Furdak District of the First Catholic Slovak Union will commemorate "Furdak Day" this Sunday, September 4, at St. Benedict's Hall on Lamentation Avenue. The Jednota, you know, was founded September 4, 1900, seventy years ago. And this year our Jednota is also celebrating the centennial of the birth of her first president, Brother George Onda.

Brother Stephen Kandra, Vice-President of the District and chairman of the Furdak Day committee, informs us that everything is set for the gala day. It is expected that all Jednotas in the District will attend this event. Representing the Supreme Office on the speaker's program are Brother Michael J. Vargachuk, Supreme President, and Brother John Sabat, Supreme Secretary.

## Priests Agree That Increased Use Of Vernacular In Mass Would Boost Lay Participation

New York (NC) — Two noted priests have agreed that increased use of the vernacular in the Mass would lead to greater participation by the laity in the Holy Sacrifice.

Father John A. O'Brien of the University of Notre Dame and Father John LaFarge, S.J., associate editor of America, Jesuit weekly review, both writing in the (Aug. 20) issue of America indicate that Latin is a real obstacle to participation in the Mass.

Father O'Brien, who is director of the Bureau of Convent Research at the University of Notre Dame, termed the use of vernacular "the most urgent need of the Church in all the countries of the world today."

He writes that more widespread use of the language of the people "will revitalize the services in our churches, bring hundreds of millions back to regular Mass attendance, stem defections, stimulate religious vocations... ensure the success of the liturgical movement, and quicken the spiritual life of Catholics throughout the world."

Because at what he terms an anti-Latin trend, Father LaFarge writes that he sees "a very real reason for allowing the Mass of the Catechumens — the Mass up to the Offertory — to be recited and sung in the ordinary language of the people."

He indicates, however, that the Canon of the Latin Mass "enshrines a precious cultural heritage." It is "the solemn Eucharistic prayer around which the other features of the Mass are built," he writes.

"I frankly hesitate, therefore, at any change in the language used in the Canon of the Mass," he writes. Also citing the barrier of Latin in the Mass, Father O'Brien notes that "with the exception of a few who try with a minimal to keep pace with the celebrant, the congregation sits in hushed silence with little sense of union with what is being done by the celebrant."

"The priest in reading, in silence for the most part, in unknown language, with his back turned toward them, (the congregation). A greater lack of rapport could scarcely be contrived."

Both priests noted that concessions for the partial use of the vernacular at Mass have been granted by the Holy See in the Church in Africa, Austria, China, Holland, Indonesia and the Middle East.

It is worth noting, Father O'Brien writes, "that the countries which have received the most concessions are those in which the hierarchy petitioned for the same. The more the bishops request, the more they get — to the enormous benefit of the people."

Father LaFarge cautioned that nothing must impair the dignity and the tradition of the Holy Sacrifice. "Above all," he writes, "this is not a matter for wrangling but for humble prayer."

## 10 Million Ask Holy See To Advance Cause of Shrine Founder

Montreal (NC) — More than 10 million people have signed petitions requesting the Holy See to advance the justification cause of Brother Andre, founder of the world famous shrine of St. Joseph's Oratory here.

The announcement was made at the shrine at the close of a novena that marked the birthday (August 9) of Brother Andre. Capuchin Father Gilbert, novena preacher, said that "names from almost every country in the world," are on the petitions.

Holy Cross Brother Andre built a primitive chapel in honor of St. Joseph in 1864. The devotion grew and a great basilica stands on the Mount Royal site overlooking this city today. The shrine contains the tomb of Brother Andre.

## SEVEN DECADES OF SLOVAK FRATERNALISM

Our sister organization, the First Catholic Slovak Ladies Union or "Zenska Jednota," proudly salutes her brother society, namely, the First Catholic Slovak Union or "Jednota" on the happy occasion of the Jednota's seventieth anniversary.

We have much in common with the Jednota, for it was Father Furdak, its founder, who also provided the inspiration and guidance for the establishment of our organization two years after he founded the First Catholic Slovak Union here in Cleveland. Our founders, Mrs. Anna Hurban, sought Father Furdak's advice and counsel in planning the foundation of our Zenska Jednota. Thus, Father Furdak, founder of the Jednota, a nationwide Slovak Catholic fraternal society that has passed the 100,000 mark in membership, was also the co-founder of our Zenska Jednota, a national Slovak Catholic society which matches her brother organization in membership and sagacity.

Anniversaries not only provide the occasion to celebrate past accomplishments but enable the participants to take stock of future possibilities for growth and influence for good. Both of our organizations have enjoyed steady growth through the years. We attribute our success to the blessings of Divine Providence and the self-sacrificing founding fathers and mothers of our local assemblies scattered throughout the country. We hope and pray that their successors everywhere will work in the selfsame spirit of harmony for the common welfare of their respective fraternal societies.

More important than its strong financial standing and certainly far more vital for the destiny of American Slovaks and their fellow countrymen in their historic homeland directly, as well as for the welfare of all of our fellow American citizens indirectly, has been the powerful dynamic moral force of the principles and practices of the First Catholic Slovak Union. Aside from the immediate and provided for its members, the Jednota has always been foremost in leadership in causes that affect the lives and fortunes of men and women struggling to maintain and win national freedom in the land of their Slovak origin. This American institution, the Jednota, has contributed much to strengthening the moral fiber of our nation by upholding the principles of democracy in a free land and by winning friends for America through its moral and financial aid to fellow countrymen who tenaciously cling to the spirit and principles of freedom and democracy in a land that has had to struggle for the survival of free life and a free state of its own. The Jednota has always upheld the right of all nations to justice, freedom and self-government, including the right of the Slovak nation to have its own free, self-governing state above the Danube in central Europe.

As president of the Anna Hurban District of the First Catholic Slovak Ladies Union in Cleveland, I offer my sincere congratulations to the Furdak District of the First Catholic Slovak Union on the seventieth birthday of the Jednota. All our faithful members and officers in the District join me in wishing the Furdak District God's blessings in abundance so that the Jednota may continue to increase in numbers, grow in strength, advance with the coming years, and to maintain a leading place in American fraternal life on its way to a century of unprecedented progress for God and Country, according to its traditional motto and cherished ideals of the love of God and neighbor.

TILLIE H. BACOK,  
President, Anna Hurban,  
First Catholic Slovak Ladies Union,  
Cleveland, Ohio.

## Communists Infiltrating Churches, Former VFW Commander Asserts

Detroit (NC) — Communists are infiltrating some churches in the U. S., a former national commander of the Veterans of Foreign Wars charged here. But he offered no proof.

Timothy J. Murphy of Boston, a lieutenant colonel in the Army Reserve, told the VFW national security committee he attended a two-week course at the War College, Carlisle Barracks, Pa., where the danger of subversion and agitators infiltrating various walks of American life was emphasized.

"Speakers at the college warned that communists have sent agents into some of our churches to gain high posts and lead such groups to create disorder," he said. The former VFW head declined to name any churches infiltrated by the Reds, but added that the college teachers documented their charges.

He addressed the committee in conjunction with the 61st annual convention of the VFW.

## Teachers' Group Approves Bible Reading in Schools

Charleston, W. Va. (NC) — The Florida Education Association has voiced opposition to elimination of religious practices in the state's public schools.

The association, comprising teachers and school administrators, adopted a resolution that said: "Such practices are evidence of belief in the almighty God. Such belief is the reason for founding and the cornerstone of strength for the American nationality."

The action was taken while guests now are pending in the Dade County Circuit Court which charges that religious practices in Dade County public schools violate the Constitution. Florida has a 34-year old law which makes Bible reading in its schools compulsory, instituted by an act, a Union and two Jews, the cases have been discussed until October.

In the Union — Jednota — there is strength. Let's make this Union stronger by signing new members.

## Jednotarke Wins K-C Award

Youngful Barbara Pinnick is a very happy girl. She won a K-C Scholarship with her wonderful record as a scholar at the St. Thomas Aquinas school in Croydon, Pa. Barbara is the daughter of Brother Francis Pinnick, the grand-daughter of George Pinnick of Coalville, and the niece of Brother Stephen Eagle, Starosta of Branch of the Junior Order of which Barbara is a member.

Congratulations, Barbara, and the Lord bless you with success in all future ventures.

## TODAY'S PATTERNS

## NICELY DETAILED



8104  
34-48

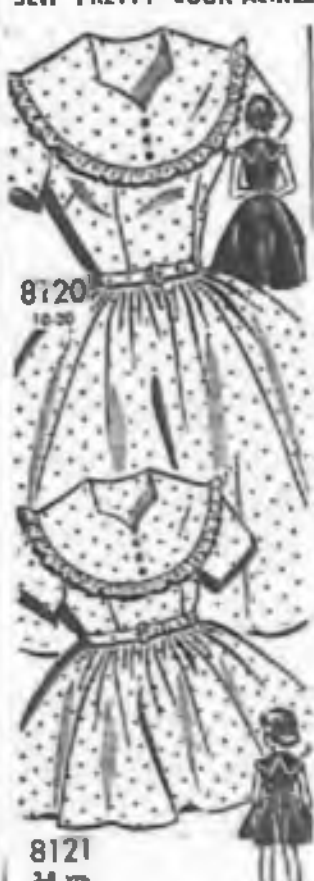
Gently tucked detail on the waist front of this casual adds a professional finish. Yoke and sleeve in one.

No. 8104 with PATT-O-RAMA in sizes 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48. Bust 34-36. Size 34, 38 bust, short sleeve, 1 1/4 yards at 35-inch.

To order, send 35 cents in coins to SUE BURNETT, JEDNOTA, 1130 Avenue of Americas, New York 20, N. Y.

For first class mailing add 10 cents for each pattern. Print NAME, ADDRESS with ZONE, STYLE NO and SIZE.

## SEW PRETTY LOOK-ALIKES



8121  
34-48

Matching frocks are fun to sew for mother and daughter.

No. 8121 with PATT-O-RAMA in sizes 10, 12, 14, 16, 18, 20. Bust 31 to 40. Size 12, 32 bust, with sleeve, 4 yards at 35-inch.

No. 8121 with PATT-O-RAMA in sizes 3, 4, 6, 8, 10 years. Size 4, with sleeve, 2 1/4 yards at 35-inch. Two patterns.

To order, send 35 cents in coins for each pattern to SUE BURNETT, JEDNOTA, 1130 Avenue of Americas, New York 20, N. Y.

For first class mailing add 10 cents for each pattern. Print NAME, ADDRESS with ZONE, STYLE NO and SIZE.

Send another 35c now for the Fall and Winter 1960 edition of Basic FASHION, our complete pattern magazine.

## CONFERENCE OF AMERICAN STATES SPOTLIGHTS SOME OF HEMISPHERE'S PROBLEMS

## MANY CAUSES CONTRIBUTE TO WIDESPREAD TENSIONS REDS SEEK TO MAKE WORSE

By J. J. GILBERT

Washington (NC) — The conference in Costa Rica of the Organization of American States has helped to make clear the variety and seriousness of problems facing this hemisphere.

Because of its position of leadership in this section of the world, the United States is affected by these problems in a particular way. Moreover, many of the issues stem from the fact that the United States has long held a dominant position in the fields of economic and political energies. These revelations may come as a surprise to many U. S. citizens.

Most of the current difficulties have been brought into sharp focus by developments in Cuba and the Dominican Republic, notably in Cuba. There is general agreement today that Cuba's revolutionary government has been heavily infiltrated by communists who have a great influence in shaping the country's policies. This means that once again Reds have established a beachhead in a nation in this hemisphere. They did before in Guatemala, but this foothold was eliminated in 1954.

The Cuban situation in Guatemala or the Mexican revolution of nearly 50 years ago. The "cold war" was on when the radical regime held sway in Guatemala, and its actions provoked debate over regional and global security and the application of the Monroe Doctrine. Land reform, strong nationalism, and anti-American sentiments were ingredients of the Mexican revolution, but there was no "cold war" then, and things normalized fairly soon.

But the communists' hold on Cuba is stronger and more significant, and its impact on the rest of the hemisphere and the world is markedly more pronounced. In addition, with aid and abatement from outside, the Castro regime means dedicated to halting and smothering the United States. Cuba makes a better sounding board for propaganda than did Mexico or Guatemala, and the "cold war" amplifies the volume.

In the face of all this, the United States must exercise the utmost patience. If the United States were to retaliate with any show of force at all there is every likelihood we would suffer a catastrophic propaganda setback, not only in this part of the world but almost everywhere. It is worth noting that students round the globe are given a small amount of hidden Red leadership, students in Latin America would stage some huge demonstrations against us.

There are many explanations for this situation. First of all, the communists have been active in Latin America for a long time, and today are more active and better organized than ever. Also, Latin America has not escaped the worst that is almost everywhere.

## See Has 62 Pairs Of Priest-Brothers

Philadelphia (NC) — There are 62 pairs of priest-brothers serving in the Philadelphia archdiocese.

The 1960-61 archdiocesan directory shows there are three families with three priests each, and a family with priests who are twins.

There are 19 priests named Kelly and 19 named Walsh, two pairs of Kelly brothers, and a pair of Walsh brothers. Priests named Murphy include two brothers: Galagher, two brothers, and Kane, two brothers. There are no brothers among the 14 priests named Dougherty.

## Learn Slovak, the key language to all Slav languages, the easy way. You can do it in several months if you use the newest book by P. A. Hrobak

## LET'S LEARN SLOVAK

Recommended for both the young and the old. The book contains 64 lessons on 200 pages and is bound in a hard paper cover. You can get a copy by sending Two Dollars (\$2.00) to:

P. A. HROBAK

Jednota Printery Middletown, Pa.

## FOLLOW RULES IN PLANNING BIRTHDAY PARTY



By JANE ASHLEY

Birthday parties are a challenge for the mothers of young children, for what makes a successful party one year may not work again the following year. The secret is to plan the party in the age.

## PARTY PLANS

With three or four year olds, the preparations are simple but important. First begin with a few basic rules. Authorities agree that a party for this age should be limited to about 8 guests all near the same age. The mothers of the guests are invited, the same as they were for the two-year-old party. By five, the children manage without their mothers. Schedule the party to last an hour or a little more beginning in mid-afternoon.

No organized games for three and four. Let the children play with a variety of toys for about half an hour, then lead them to the table set in another room or behind a screen.

Instead of having refreshments on the table when guests arrive, Jane Ashley of the Home Service Department of HROBOK suggests this technique. Make the table festive with decorations, a party hat and a favor for each guest. Arrange individual trays in the kitchen with the accepted three to four birthday refreshments: cream, cake and milk. But dress up the refreshments in true party style. For the cake, make it cupcake, easily decorated with

butter cream frosting and extra cake decorations available in dime stores. Place candles in each cupcake. For a girl's party you might even make doll-size cupcakes and give each guest a tiny doll as a favor. Make tea cream sarsaparilla by providing a very pitcher of iced chocolate flavored syrup for individual pouring. Buy the small pitchers from the dime store or use the small portion paper cups. Provide the big paper dinner napkins for tucking under each small chair. For milk, cups or use the basic paper hot-drink cups are best. They are easy for a three or four year old to handle. Make can be personalized with a simple cone-festooned sugar frosting pressed through a pastry tube. To make the frosting merely stir milk into sifted confectioners' sugar to make a frosting the right consistency for pressing through a pastry tube. Tint with food color.

Since mothers are invited to the party, it is wise to make a birthday cake in addition to the cupcakes. The birthday cake can be used for the candle-blowing ceremony and for the grown-up refreshments.

